

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри педагогіки

Доктор педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри педагогіки Сопівник Р. В.

(підпис)

20 року

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

Нечай Олександр Олександровичу

Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітньо-професійна програма: «Педагогіка (вищої школи)»

Орієнтація освітньої програми: «Освітньо-професійна»

Тема магістерської роботи «**Особливості реалізації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання**» затверджена наказом ректора НУБіП

України від « » 2021 р. №

Термін подання завершеної роботи на кафедру: 20.11.2021 р.

Вихідні дані до магістерської роботи: Національна доктрина розвитку освіти, Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепція національного виховання, Національна програма виховання дітей та молоді в Україні, посібники, словники, довідники, методична, наукова література щодо теми дослідження.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Вивчити теоретичні аспекти налагодження освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищих навчальних закладах
2. Дати поняття про технології дистанційного навчання у вищих навчальних закладах.
3. Представити сутність і зміст підготовки викладачів з во до застосування технологій дистанційного навчання та педагогічні умови підготовки викладачів з во до застосування технологій дистанційного навчання.
4. Провести педагогічний експеримент з дослідження ефективності підготовки викладачів з во до застосування технологій дистанційного навчання
5. Зробити аналіз результатів педагогічного експерименту.

Дата видачі завдання «20» вересня 2020 р.

Керівник магістерської роботи

Гончарук О. М.

(підпис)

Завдання прийняв до виконання

Нечай О. О.

РЕФЕРАТ

НУБІП України

Дипломна робота на тему «**Особливості реалізації освітнього процесу**

в умовах дистанційного навчання» Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (складається зі вступу, (95 позицій) та додатку. Загальний обсяг роботи становить 103 сторінки, з яких основний зміст роботи викладено на 89 друкованих сторінках. Робота містить ілюстративний матеріал у вигляді таблиць та рисунків.

У вступі висвітлюється актуальність теми дослідження, ступінь дослідженості цієї теми, об'єкт, предмет, гіпотеза та завдання роботи. Також зазначається наукова новизна та практична значущість досліджуваної проблеми.

У першому розділі продемонстровано потенціал технологій дистанційного навчання в університеті це можливість створення інноваційного інформаційного та освітнього середовища; мобільність, відкритість, доступність, інтерактивність навчання за допомогою технологій дистанційного навчання ; залучити більше студентів з інших регіонів; можливість створення індивідуального освітнього шляху для студентів; економічність дистанційного навчання; візуалізація навчальної інформації; застосування гіпертекстової структури освітніх ресурсів; можливості для організації інклюзивної освіти; зменшення навантаження в класі на вчителів.

Готовність використовувати технології дистанційного навчання є інтегративною професійною та особистісною характеристикою педагога, включаючи необхідність використання технологій дистанційного навчання для оптимізації навчального процесу, а також як зацікавленість у подальшому навчанні та самоосвіті у сфері інформації та комунікаційних технологій; Знання, навички та практичні навички , необхідні для здійснення професійної діяльності з використанням апаратного та програмного забезпечення,

інформації та методичних ресурсів дистанційного навчання, у тому числі більш автоматизованого, необхідні системи навчання та автоматизовані системи.

Структура готовності викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання включає такі компоненти: мотиваційний (віدображає мотиви, зміст, цілі, бажання викладача університету організувати дистанційне навчання та застосування технологій

дистанційного навчання у своїй професійній діяльності), когнітивний (включає знання та поняття, які ефективні у використанні технологій дистанційного навчання) у своїй професійній діяльності) та технологічний (набір практичних навичок, необхідних для виконання діяльності з за допомогою технологій дистанційного навчання. Кожен із перерахованих вище компонентів включає

показники ефективності для навчання викладачів університетів використовувати технології дистанційного навчання (високий, середній, низький).

У другому розділі у рамках педагогічного експерименту було проведено діагностику готовності викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання. Щоб оцінити рівень готовності викладачів використовувати технології дистанційного навчання, було проведено вступну перевірку, яка включала навчання мотиваційного, пізнавального та технологічного компоненти готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання.

Аналіз результатів експериментальної роботи показав, що теоретично визначені та практично реалізовані педагогічні умови забезпечують ефективне формування готовності більшості викладачів університету до дистанційного навчання.

У висновках подаються узагальнення щодо виконаної роботи, основні характеристики досліджених понять, їх ключові параметри, критерії та опорні пункти виконаної експериментальної частини магістерського дослідження з подальшими рекомендаціями щодо поглиблення вивчення з проблематики магістерської роботи.

Ключові слова: освітній процес, дистанційне навчання, змішане навчання, педагогічні умови підготовки викладачів до здійснення дистанційного навчання.

Апробація результатів дослідження:

1. Чередник Л.М., Нечай О.О. Особливості реалізації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. *III Міжнародна науково-практична конференція Modern science: innovations and prospects*. 5-7 грудня 2021 года (Стокгольм, Швеція). 2021. С. 536-541.

ЗМІСТ

НУБІП України

Вступ.....7

Розділ 1 Теоретичні аспекти налагодження освітнього процесу в умовах

дистанційного навчання у закладах вищої освіти.....11

1.1. Поняття про технології дистанційного навчання у закладах вищої освіти.....11

1.2. Зміст і особливості підготовки викладачів зво до застосування технологій дистанційного навчання.....26

1.3. Педагогічні умови підготовки викладачів зво до застосування технологій дистанційного навчання.....44

Висновки до 1 розділу.....56

Розділ 2. Емпіричне дослідження готовності викладачів ЗВО до застосування технологій дистанційного навчання.....58

2.1. Зміст і хід експерименту з підготовки викладачів зво до застосування технологій дистанційного навчання.....58

2.2. Застосування методів і прийомів для підвищення кваліфікації викладачів зво.....70

2.3. Аналіз результатів педагогічного експерименту.....77

Висновок до 2 розділу.....81

Висновки.....84

Список використаних джерел.....87

Додатки.....

НУБІП України

Вступ

НУБІП України

Актуальність дослідження. Перше десятиліття ХХІ століття

характеризується активним розвитком інформаційних та комунікаційних

НУБІП України

технологій та їх наявність у всіх сферах життєдіяльності людей, у тому числі в

навчальному процесі закладів усіх рівнів в Україні. У наш час визначено

високу відповідальність навчальних закладів за забезпечення якості освіти,

НУБІП України

глобалізацію освітнього простору, рстучої мобільності викладачами та

студентами, все більш широке застосування дистанційного навчання не тільки

в заочному, але і в першочерговому навчанні.

За останні два десятиліття відбувся перехід від традиційного навчання до

комп'ютерного навчання. Це стало можливим головним чином з розвитком

НУБІП України

Інтернету, що дало можливість надсилати необхідну кількість днів з одного

кінця світу на інший, вільне обговорення разом з іншими користувачами в

Інтернеті та публікувати інформацію на вебсайтах, щоб зробити її доступною

для всіх.

НУБІП України

Сучасні інформаційні технології можуть підвищити та покращити

ефективність навчального процесу. Під час реформи освіти у вищих

навчальних закладах концепція дистанційного навчання поступово

розвивається та передбачає розвиток різних технологій, включаючи технології

змішаного навчання.

НУБІП України

Відповідно до концепції розвитку дистанційного навчання в Україні,

дистанційне навчання - це форма навчання, що відповідає денній, заочній,

заочній та зовнішній формі навчання, який впроваджується переважно за

допомогою технологій дистанційного навчання.

НУБІП України

За останні кілька десятиліть науково -методичні основи дистанційного

навчання швидко розвивалися. Робота з розвитку дистанційного навчання

присвячена працям багатьох зарубіжних вчених, таких як Наприклад:

Р. Деллінг, Г. Рамбл, Д. Кіган, М. Сімонсон, М. Мур, А. Кларк, М. Томпсон та ін. і відповідно вітчизняні, такі як: О. Андреев, Г. Козлакова, І. Козубовська, В. Олійник, Є. Полат, А. Хуторський.

Але, незважаючи на велику кількість наукових досліджень, сучасне дистанційне навчання в Україні нагадує традиційні форми дистанційного навчання, не використовуючи всіх можливостей принципово нових форм та методів навчання. Наразі серед вчених немає єдиної думки щодо визначення "дистанційного навчання". Існує ще одне визначення "дистанційного навчання". Крім того, деякі зарубіжні вчені відводять особливу роль в організації дистанційного навчання телекомунікацій і визначають це як "теленавчання". Термін "дистанційне навчання" часто використовується в середовищі бездіяльності.

Високий професіоналізм, бажання співпраця, самоствердження та високий ступінь спілкування з колегами – ось основні характеристики дистанційного навчання.

У зв'язку з цим одним з найважливіших особливостей сучасного навчального процесу у вузі є розширення можливостей інформаційно-освітніх середовищ, які в даний час активно не входять до складу освітніх органів.

Одним із важливих завдань інформаційно-освітнього середовища ЗВО на сучасному етапі є розширення форм комунікаційного взаємодії між викладачами вуза, студентами.

У зв'язку з інтенсифікацією застосування інформаційних та комунікаційних технологій у сучасних освітніх організаціях, у тому численні вищих навчальних закладах, перед викладачами вузів завдання формування на високому рівні готовості до застосування технології дистанційне навчання.

Високий рівень готовості викладача вуза для використання інформаційних та комунікаційних технологій визначають його конкурентоспроможність в умовах зміни дійсності.

Процес відсутнього технологічного дистанційного навчання потребує все більше числа найвищих навчальних закладів, проте деякі ЗВО значно відстають у освоєнні та застосуванні технології дистанційного управління навчання від світового освітнього суспільства.

Важливі аспекти професійної освіти у сферах застосування інформаційних та комунікаційних технологій розкриваються у дослідженнях Я. А. Ваграменко, О. А. Козлова, А. А. Кузнецова, Т. А. Лавіної, М. П. Лалчика, И. В. Роберт, И. Д. Рудинского и др. У їхніх роботах розглядається проблема неупередженої освіти педагогічних кадрів у сферах використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Тем не менше, у вищих наукових роботах не витрачаються питання підготовка викладачів зво до застосування технології дистанційного навчання.

Аналіз стану підготовки викладачів зво до застосування технологій дистанційного навчання дозволяє підтверджувати, що залишається недостатньо розвиненою проблематика застосування технології дистанційного навчання як очної та заочної форми, так і в рамках додаткового освіти педагогічних працівників. Зокрема, недостатньо розроблені теоретичні та методичні підходи до організації процесів формування готовності викладачів освітніх закладів до застосування технології дистанційного навчання, а також склад та зміст підготовки до застосування технології дистанційного навчання.

Мета дослідження: дослідити умови налагодження освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищих навчальних закладах.

Об'єкт дослідження - освітній процес в умовах дистанційного навчання.

Предмет дослідження – реалізація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищих навчальних закладах.

Завдання:

1. Вивчити теоретичні аспекти налагодження освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищих навчальних закладах

2. Дати поняття про технології дистанційного навчання у вищих навчальних закладах.

3. Представити сутність і зміст підготовки викладачів з во до застосування технологій дистанційного навчання та педагогічні умови підготовки викладачів з во до застосування технологій дистанційного навчання.

4. Провести педагогічний експеримент з дослідження ефективності підготовки викладачів з во до застосування технологій дистанційного навчання

5. Зробити аналіз результатів педагогічного експерименту.

Наукова новизна роботи. У рамках роботи досліджуються та теоретично обґрунтовуються теоретичні аспекти налагодження освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищих навчальних закладах.

Практична важливість дослідження полягає в корисності його результатів: у навчальних закладах всіх рівнів процесі для розробки програм, спрямованих на покращення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Застосування в освітній організації основних ідей, методів, висновків, що містяться в магістерському дослідженні, сприяють ефективному формуванню готовності викладачів з во до застосування технологій дистанційного навчання.

Результати дослідження можуть бути використані в процесі формування готовності майбутніх вчителів до застосування технологій дистанційного навчання, а також в системі додаткової професійної освіти педагогічних кадрів.

Структури роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Розділ 1. Теоретичні аспекти налагодження освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у закладах вищої освіти

1.1. Поняття про технології дистанційного навчання у закладах вищої освіти

За останні кілька десятиліть інформаційно-комунікаційні технології стрімко розвиваються. Навчальні заклади України, включаючи заклади вищої освіти, активно намагаються використовувати сучасні досягнення науки та техніки в галузі комп'ютерних технологій та впроваджувати їх у навчальний процес, менеджмент, освітню діяльність, що розглядає інформаційно - комунікаційні технології як комплекс різних рішень (комп'ютерне програмне забезпечення, розроблене виробниками найновіших програмних продуктів, доступ до високошвидкісної Інтернет-канал). Ці новації викликають великий інтерес освітньої спільноти до дистанційного навчання та використання технологій дистанційного навчання для впровадження освітніх програми.

Існують різні терміни дистанційного навчання, онлайн-навчання, Інтернет-навчання та дистанційного навчання, які найчастіше вживаються, коли одне й те саме використовується як синоніми і використовуються для позначення освіти у віддаленому форматі [11].

Онлайн (Інтернет, Електронне, Електронне навчання) - отримання знань та навичок та взаємодія через Інтернет. Форма використовується для онлайн-спілкування між вчителем та студентом та між студентами [19]. Підхід може бути використаний як доповнення до викладацького підходу, коли вчителі та учні взаємодіють через мережу та перебувають на одному місці.

Наприклад, можна зручно проводити контрольні тести: учні вирішують завдання в режимі онлайн на планшетах або комп'ютерах в одному класі в присутності вчителя.

Під час навчання в Інтернеті Інтернет -технології можна використовувати як метод навчання на уроках. Суть дистанційного навчання полягає в тому, що воно є формою дистанційного засвоєння знань, включаючи освіту, із збереженням складових навчального процесу та використання інтерактивних та Інтернет -технології. Це більш широке поняття, ніж онлайн, його головною характеристикою є відстань між учнем і вчителем [19].

Для студента можна використовувати різні формати, технології та інструменти, включаючи онлайн -навчання, яке є основним методом та джерелом для організації процесу. Інтернет та його способи взаємодії та роботи з інформацією щойно зробили освітній процес ефективним, але сама дистанція може бути в Інтернеті без неї, як це було раніше, коли можна було отримати освіту поштою.

Між концепціями он-лайн та дистанційного навчання існують чотири основні відмінності: розташування у групі електронного навчання група може працювати в одному просторі. А дистанційне навчання передбачає, що студенти та викладачі можуть бути з різних кінців світу.

Online - це метод, а Remote - форма. Інтернет може бути частиною дистанції, але він також може існувати органічно, наприклад, у аудиторії.

Взаємодія з електронним навчанням як одним із методів не виключається особисте спілкування з викладачем та іншими учнями: ви можете реалізувати серйозний проєкт на онлайн-платформі безпосередньо у класі [34].

За п'ять років дистанційного навчання в університеті студенту ніколи не дозволяється зустрічатися зі своїми викладачами один раз. Виявляється, є два поняття, але вони дуже пов'язані між собою і легко сприймаються у навчальному процесі. Зазвичай зміст очевидний, про що саме йде мова, але в

оригіналі так – онлайн – навчання є частиною, дистанційне навчання - це єдине ціле, вони можуть бути разом або окремо.

Заклади освіти різних рівнів зацікавлені у впровадженні технологій дистанційного навчання у свою практику, перш за все, через наступні переваги дистанційного навчання:

- можливість дистанційного контролю для дистанційних та денних студентів;

- підготовка всіх освітніх рівнів, що реалізуються в університеті (бакалавр, предмет, магістр, аспірантура, докторантура);

- зменшення викладацького навантаження для викладачів університету;

- організація навчання людей з інвалідністю.

Слід зазначити, що заклад вищої освіти впроваджує освітні програми з використанням технологій дистанційного навчання, відповідний рівень підготовки вчителів (для викладачів університетів), управлінський та допоміжний персонал через організацію підвищення кваліфікації щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професії.

Інформаційно -комунікаційні технології (ІКТ) - це інформаційні процеси та методи роботи з інформацією, під використанням комп'ютерних технологій та телекомунікацій [75].

Дистанційне навчання - інтерактивна взаємодія між учнем та вчителем або учнем та між ними та інтерактивним джерелом інформації (zoom, веб -

сайт або веб -сторінка), що відображає всі складові освітнього процесу (цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання), що здійснюються в умовах реалізації за можливості.

Інформаційно-комунікаційні технології – це негайний зворотний зв'язок епіжування між користувачем та засобом навчання, комп'ютерна візуалізація навчальної інформації, архівування великої кількості інформації, її передача та обробка; автоматизація обчислювальних процесів, пошук

інформації, обробка результатів навчальних експериментів, автоматизація інформаційно-методичної підтримки, організаційне управління освітньою діяльністю та контроль результатів навчання) [60].

Інформаційно-комунікаційні технології в освіті - технології дистанційного навчання - освітні технології, які в основному впроваджуються за допомогою інформаційних та телекомунікаційних технологій на непрямій (дистанційній) або частково посередницькій взаємодії між студентом та викладачем.

Визначаючи потенціал дистанційного навчання та технологій, електронне навчання також слід згадувати у дистанційному навчанні, оскільки це навчання за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій [6].

Згідно з новим проектом, навчальний заклад має право використовувати технології електронного навчання та дистанційного навчання у повному обсязі або частково для реалізації освітніх програм усіх рівнів серед усі в законодавстві умови, передбачені форми навчання, для вступних іспитів, будь-який вид викладання, практика, лабораторні роботи, консультації, поточний контроль, проміжний та атестати про закінчення школи. Крім того, навчальний заклад має право запускати освітні програми, використовуючи лише технології електронного та дистанційного навчання [59].

Як показав вищенаведений аналіз, термінологічний апарат у організації дистанційного навчання досить широкий, відрізняється. Терміни позначають поняття зі схожим значенням.

У цьому дослідженні технологія дистанційного навчання означає технології, що реалізують інтерактивні взаємодії як між викладачем та студентом, так і між учасниками навчального процесу очно та дистанційно.

У цьому контексті ми хотіли б зазначити, що ми дотримуємося такої термінології у дослідженні: дистанційне навчання та технології дистанційного навчання.

Проблема виявлення потенціалу технологій дистанційного навчання неможлива без детального аналізу можливостей інформаційних та комунікаційних технологій, з яких дистанційного навчання технології є важливою частиною.

У глуманному словнику термінів концептуального ІТ-апарату освіти подано такий опис можливостей інформаційних ресурсів та комунікаційних технологій [45]:

- негайний зворотний зв'язок між користувачем та за допомогою ІКТ,
- визначення реалізації інтерактивного діалогу, оскільки кожен запит користувача викликає відповідь із системи, навпаки, його моделювання вимагає відповіді від користувача,

- комп'ютерна візуалізація навчальної інформації про досліджуваний об'єкт, процес (візуальне зображення на екрані: об'єкт, його компоненти або їх моделі;

- процес або його модель, у тому числі в реальний єдиний світ;
- графічна інтерпретація перевіреної закономірності досліджуваного процесу);

- комп'ютерне моделювання обстежених об'єктів, їх взаємозв'язків, явищ, процесів, що відбуваються як у реальності, так і "віртуально" (представлення на екрані математичних, інформаційних, описових, візуальна модель відповідає оригіналу);

- архівування, зберігання великої кількості інформації з можливістю легкого доступу до неї, передачі, реплікації;

- автоматизація процесів збору інформації за допомогою комп'ютера а також обробка результатів навчального експерименту з можливістю багаторазового повторення фрагмента або сам експеримент;

- автоматизація інформаційно-методичного забезпечення,

організаційне управління навчальною діяльністю та контроль результатів засвоєння [76].

Потенціал технологій дистанційного навчання безпосередньо пов'язаний із позитивними сторонами впровадження інформаційно -

комунікаційних технологій у практику навчального закладу, включаючи університет:

- здатність розробити індивідуальний

- створення освітнього шляху дистанційно для кожного учня, що

дозволяє адаптувати навчальний процес до особливостей розвитку особистості учня;

- кожен студент може дотримуватися індивідуального розкладу

(наприклад, навчатися вночі), що дає їм змогу підвищити свою кваліфікацію

або отримати навчання на робочому місці;

- економічна ефективність дистанційного навчання - досягнута завдяки

низькій вартості такого навчання;

- мобільність, відкритість, доступність, тобто можливість доступу до

веб -сайту дистанційного навчання з будь -якого пристрою з доступом до

мережі Інтернет (комп'ютер, планшет, ноутбук, телефон) а також отримати

доступ до лекційних матеріалів та практичних завдань, смартфона, комунікатора та тощо);

- навчання для людей з інвалідністю[56].

Слід також зазначити, що технології дистанційного навчання дозволяють учасникам освітнього процесу швидко обмінюватися інформацією про проблеми, що виникають під час навчання. Учні можуть швидко отримати

поради від вчителя щодо деяких аспектів теоретичного матеріалу та якості

практичних завдань; отримувати вичерпну інформацію про поточні, проміжні

чи випускні оцінки; додаткову можливість виправити поточні або проміжні

результати тощо. Цей аспект технологій дистанційного навчання вимагає наявності інтерактивності та зворотного зв'язку.

Технології дистанційного навчання дозволяють візуалізувати інформацію на комп'ютері за допомогою різних мультимедійних технологій, графічне представлення інформації, використання відео та аудіоматеріалів.

Потенціал технологій дистанційного навчання виражається у здатності створювати навчальні матеріали з гіпертекстовою структурою [79].

У комп'ютерній термінології гіпертекст - це текст, створений за допомогою мови розмітки, яка може містити гіперпосилання. Гіперпосилання - це частина гіпертекстового документа, яка посилається на інший елемент у тому самому документі або на інший об'єкт. Організація гіпертекстової структури під час створення або публікації курсових матеріалів в Інтернеті дає можливість викладачам дистанційного навчання створити індивідуальну кар'єру для кожного студента (запропонувати складні або прості завдання, встановлювати різні умови виконання для конкретної практичної роботи та тощо), використовувати груповий метод навчання, включати чи виключати навчальні матеріали до навчального процесу.

Технології дистанційного навчання пропонують викладачам та студентам можливість зберігати теоретичний матеріал та різні практичні завдання на ПК для подальшого використання у професійній діяльності. Також не можна оминати увагою можливість архівування інформації про розробку навчального курсу або предмета для подальшої обробки [23].

Технології дистанційного навчання пропонують викладачам можливість швидкого доступу до технічного та технологічного прогресу: теоретичний матеріал у зв'язку зі змінами законодавства або затвердження нових нормативно-правових документів, впровадження нещодавно розроблених практичних завдань або лабораторних робіт щодо навчання, включення розробленого курсу чи області тестування тощо.

Виходячи з вищезазначених можливостей та позитивних моментів, можна сказати, що технології дистанційного навчання мають величезну кількість потенціалу для навчальних закладів, включаючи викладачів університетів.

Технології дистанційного навчання включають [39]:

- навчання з інтерактивного телебачення;
- використання компакт-дисків або інших типів електронних носіїв з навчальними матеріалами,

- використання в навчальному процесі персональних комп'ютерів, сучасні мобільні телефони, смартфони, планшети, DVD-програвачі, телевізори;

Дистанційне навчання дозволяє під час навчання (наприклад, системи керування навчанням English Learning Management System, LMS, Сайт дистанційного навчання, спеціально створений e-навчання - Курси, система контролю стажерів, канали комунікації між викладачем та студентами) керувати процесом та відстежувати прогрес.

Сьогодні існує багато різноманітних навчальних комплексів і систем дистанційного навчання, які використовують інформаційні та комунікаційні технології для організації навчального процесу:

- Learning g Accelerator (розробник IBM);
- система «Prometheus» (розроблена Virtual Technologies в Education);
- Центр дистанційного навчання «ДОЦЕНТ» (розробник УНІАР);
- Навчальний центр WebTutor (розроблено компанією WebSoft);
- LMS eLearning Server 4G (розроблено Hypermethod IBS Company);
- Компетентна система дистанційного навчання. Магістр (розробник компаній «Competentum»);
- Компетентна система управління навчанням ShareKnowledge (розробник Competentum);

- Пакет програмного забезпечення eXact (розробник Sunti Interactive Labs);
 - Система дистанційного навчання iSpring Online (розроблена Richmedia LLC);

- Система управління навчальним контентом ATutor (створена групою канадських розробників і розповсюджена під загальною загальнодоступною ліцензією GNU);
 - Система управління діяльністю (LAMS) (на основі роботи

Голландського відкритого університету і розповсюджується під GNU Загальні положення Публічна ліцензія);
 - Інтернет - навчання та навчання (OLAT) (розроблено в Університеті Цюріха, Швейцарія та розповсюджується під загальною публічною ліцензією GNU);

- Багатоканальний сервер Blackboard (розроблено компанією Blackboard, Inc);
 - Клас TrainingWare (розроблено компанією Enterprise Systems

Навчання, розповсюджується віддалено під загальним доступом GNU Ліцензія);

- Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище навчання (Moodle) (створене групою міжнародних розробників і розповсюджується відповідно до Загальної ліцензії GNU) та інші [91].

Кожна з вищезазначених систем дистанційного навчання має свої переваги та недоліки. Ми аналізуємо найпоширеніші системи дистанційного навчання, які використовуються в освітніх організаціях усього світу та навчальних закладах України [67].

1. Система дистанційного навчання iSpring-це система для створення інтерактивних електронних курсів, тестів та ресурсів за допомогою офісних

програм. Система розроблена компанією iSpring (ТОВ «Річмедіа», Йошкар-Ола)

Основні можливості онлайн -системи дистанційного навчання iSpring:

- Управління опублікованими документами (підтримка SCORM 2004

(усі видання)), підтримка SCORM 1.2,

- аудіозавантаження (.MP3);

- Завантаження текстових файлів (.PDF, .DOC, .XLS);

- Завантаження файлів, створених у програмах iSpring; Створення,

переміщення, копіювання папок для документи; встановлення умов курсу; продовження відтворення перегляду курсу, наявність гостьових книг).

- Звітність та статистичні оцінки (звіти про користувачів та групи; звіти

про опубліковані матеріали;

- статистика про тести; статистика за анкетами та опитуваннями;

- статистика гостьової книги;

- можливість.

- Експорт звітів (.CSV, .XML, .PDF);

- Резервне копіювання;

- скинути статистику;

- Статистика перегляду матеріалу)

Керування користувачами та групами (імпортує велику кількість

користувачів; організовує самореєстрацію; налаштує групові та індивідуальні

права користувачів; налаштує авторські права). Налаштування навчального

порталу (налаштування назви, адреси навчального порталу; налаштування

адреси навчального порталу; додавання логотипу навчального порталу;

налаштування поля профілю користувача; підтримка різних мовних версій).

Дистанційне навчання системі iSpring Online, досить легко

адмініструвати. Можна встановити систему на сервері розробника (<http://www>

www (iSpring.ru) або встановити систему на власному сервері організації [82].

iSpring Presenter - це програма розробки електронних курсів, тестів, опитувань за допомогою Microsoft Powerpoint; iSpring Suite - програма для створення електронних курсів, тестів, взаємодії з персонажами, також

інтегрована в Microsoft Power Point; iSpring QuizMaker - програма для проектування інтерактивних тестів та опитувань; iSpring Pro - це програма для створення веб-презентацій та флеш-банерів у веб-форматі.

Основні переваги програмних продуктів iSpring:

- простий користувальницький інтерфейс;

- можливість конвертувати файли з сучасних форматів;

- можливість керувати та налаштовувати веб-сервер системи дистанційного навчання;

- можливість організувати доступ до навчальних матеріалів з мобільних пристроїв (планшет, смартфон);

- Можливість працювати з групами користувачів.

Недоліки системи дистанційного навчання iSpring:

- високі витрати на програмні продукти,

- мала кількість потенційних користувачів система навіть у розширеній версії програми,

- прив'язка до програмних продуктів Microsoft;

- закритий вихідний код.

2. Система дистанційного навчання "Доцент" (Центр дистанційного навчання) - це комплекс програмно-методичних засобів, розроблених фахівцями УНІАР для автоматизації процесу дистанційного навчання, подальша освіта та визначення рівня особистої компетенції (адреса сайту розробника <http://www.uniar.ru>) [23].

Система дистанційного навчання «Доцент» використовує Інтернет-технології ASP (технології створення веб-додатків та веб-сервісів),

комп'ютерні навчальні та тестові програми та системи, можливості онлайн та офлайн консультування. Система підтримує міжнародний стандарт SCORM.

Потім система дистанційного навчання "доцент" доступна як веб - додаток через будь - який веб -переглядач користувача (Opera, Mozilla Firefox, Opera, Google Chrome, Internet Explorer тощо) [52].

Система дистанційного навчання "Доцент" містить:

- Інструменти навчання, включаючи віртуальні навчальні програми;
- автоматизована система перепідготовки та обстеження студентів із допомогою у технологіях дистанційного навчання;

- База даних учасників системи з можливістю узагальнення статистичних даних у різних типів звітів;

- засоби здійснення різних типів контролю;
- Системний адміністратор автоматизованих робочих місць, реєстратор, куратор, викладач, слухач заочного курсу, який забезпечує роботу віртуального навчального центру.

Основними недоліками системи "Доцент" є:

- недостатньо простий та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс користувача;

- обмежена масштабованість сайту (труднощі з налаштуванням відображення сайту на екранах з різною діагоналлю, на мобільних пристроях;

- недостатня функціональність навчальної дисципліни;

- прив'язка до програмних продуктів Microsoft.

Система «Прометей» дає змогу створити віртуальний університет в Інтернеті або у внутрішній мережі організації, що охоплює освіту великої кількості студентів [41].

Система "Prometheus" має модульну архітектуру, але система не надала користувачеві можливості переписувати або вносити зміни до вихідного коду програми.

Система складається з модулів:

- типовий веб-сайт модуля - надає користувачам інформацію про заочні курси, викладачів та іншу довідкову інформацію, реалізовану в системі;

- модуль адміністратора - пропонує системному адміністратору

можливість керувати системою, розрізняти права доступу для груп користувачів, нових користувачів, репетиторів та організаторів);

- модуль організатора - надає організатору системи формувати

студентські групи, організовувати реєстрацію нових студентів, контролювати вартість навчання та розповсюдження навчальних матеріалів;

- модуль репетитора - пропонується вчителям дистанційного навчання

можливість консультувати студентів, контролювати їх успіхи, організовувати іспити, оцінювати завдання, вести підручники для оцінок створювати різні

звіти;

- Модуль слухача - надає слухачам усі інструменти, необхідні їм для

успішного вивчення інструкцій курсу: онлайн та офлайн поради та спілкування між користувачами однієї групи, доступ до електронних версій курсів,

проведення лабораторних та практичних робіт, тестів;

- Модуль відстеження - цей модуль забезпечує запис усіх дзвінків до

навчальних або організаційних матеріалів системи, пропонує можливість створення звітів про відвідуваність;

- Модуль курсу - цей модуль надає кожному користувачу доступ до

різних електронних ресурсів веб-сайту дистанційного навчання відповідно до його прав;

- Реєстраційний модуль - забезпечує автоматизований комплекс для

реєстрації користувачів;

Тестовий модуль створює тестове завдання для кожного слухача на

основі початкових налаштувань тесту, а також аналізує та зберігає відповіді та спроби для кожного слухача;

Модуль обліку - цей модуль забезпечує контроль над отриманням платежів від слухачів.
 Розробка програм дистанційного навчання в цьому випадку може призвести до великих витрат на оплату праці.

До основних переваг системи дистанційного навчання «Прометей» належать [62]:
 - Простота інтерфейсних систем, можливість швидкого опанування функціоналом;

- безліч модулів, які дозволяють автоматизувати адміністративні завдання ефективно керувати навчальним процесом;
 - можливість вбудовування готових електронних курсів,
 - досить висока продуктивність системи,
 - постійний контроль навчального процесу

Недоліками дистанційного навчання є:
 - вихідний код недоступний користувачам, тому невеликі зміни не вносяться можливо;

- висока вартість комерційного продукту;
 - річна купівля ліцензії на систему дистанційного навчання;
 - використовувати разом із продуктами Microsoft.

Система дистанційного навчання Moodle використовується в найвідоміших вузах та інших освітніх організаціях різних країн світу [57]:

University of Cambridge <https://www.vle.cam.ac.uk/> (Великобританія);
 Лондонський глобальний університет <https://moodle.ucl.ac.uk/> (Великобританія);

- Кентський університет <https://moodle.kent.ac.uk/2014/> (Великобританія);

The University of Warwick <http://moodle.warwick.ac.uk/> (Великобританія);

НУБІП УКРАЇНИ
 - Університет Сент-Ендрюса <https://moody.st-andrews.ac.uk/moodle/>
 Genealogie (Великобританія); Genealogie Mount Holyoke College <https://moodle.mtholyoke.edu/> (Сполучені Штати Америки);

- Університет Міннесоти <https://idp2.shib.umn.edu/idp/umn/login>

НУБІП УКРАЇНИ
 Genealogie (Сполучені Штати Америки),
 - <http://moodle.kolledzhu.smt.smith.edu/> (Сполучені Штати Америки);
 - École polytechnique fédérale de Lausanne <http://moodle.epfl.ch>

(Швейцарія);

НУБІП УКРАЇНИ
 - Університет Париж-Сорбонна <http://moodle.paris-sorbonne.fr/>
 (Франція);
 - Università di Bologna <http://www.moodle.unibo.it/> (Італія);

- Берлінський університет Гумбольдта <https://moodle.hu-berlin.de/>

(Німеччина);

НУБІП УКРАЇНИ
 - Lappeenranta teknillinen yliopisto <http://moodle.lut.fi/> (Фінляндія);
 - Федеральний університет Ріо-де-Жанейро
<https://moodle3.mec.gov.br/ufrij/login/index.php> (Бразилія);

- Nagoya daigaku <http://jems.ecis.nagoya-u.ac.jp/moodle/> (Японія);

НУБІП УКРАЇНИ
 - Китайський університет Гонконгу <http://moodle.scs.cuhk.edu.hk/>
 (Китай);
 - Університет Нового Південного Уельсу

<https://moodle.telt.unsw.edu.au/login/index.php> (Австралія) [41].

НУБІП УКРАЇНИ
 .Визначений потенціал технології дистанційного навчання у вузі,
 використання у можливостях створення інноваційної інформаційно
 зразкового середовища; мобільність, відкритість, доступність, інтерактивність

навчання із застосуванням технологій дистанційного навчання; залучення

НУБІП УКРАЇНИ
 більшої кількості учнів з інших регіонів; можливості складання індивідуальної
 освітньої траєкторії для учнів; економічної ефективності дистанційного
 навчання; візуалізація навчальної інформації; застосування гіпертекстової

структури освітніх ресурсів; можливості організації інклюзивної освіти; скорочення аудиторського навантаження викладачів [5].

Проведено аналіз системи дистанційного навчання, у результаті якого зроблено додатковий результат для переваги використання систем дистанційного навчання Moodle. Крім того, у результаті аналізу діяльності освітніх установ у аспектах організації дистанційного навчання можна встановити широкі системи розширення Moodle.

1.2. Зміст і особливості підготовки викладачів вузу до застосування технологій дистанційного навчання

У контексті визначення поняття «технології дистанційного навчання» аналізуємо психолого-педагогічну та науково-педагогічну літературу.

Технологія – це загальний термін, який відноситься до прикладних навчальних завдань, коли ми розглядаємо розвиток соціального досвіду з метою його подальшого застосування для реалізації конкретних завдань практичної, пізнавальної чи навчальної програми, які зазвичай пов'язані з певним типом або іншим захід регулярної діяльності [12].

Професійне навчання – це навчання за певною професією (предметною галуззю) з метою прискорення набуття учнем навичок необхідних для певної діяльності або групи для виконання діяльності [9].

Поняття "професійне навчання" включає " ряд загальних і спеціальних компетенцій які забезпечують успішну роботу за певною спеціальністю » [195]

Один із аспектів глобальних інтеграційних процесів у системі освіти - це безперервна дизайнерська освіта з використанням інформаційно - комунікаційних технологій, зокрема технологій дистанційного навчання .У теорії та практиці освіти протягом усього життя зосереджується на освіті дорослих Поза базовою освітою - здобуття та підвищення професійної

кваліфікації, перепідготовка в процесі зміни кар'єри, освіта у курс адаптації до мінливих соціальних умов, дозволяють тощо мислення [92].

Для того, щоб визначити характер та змістову підготовку викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання, аналізуємо психологічну та навчальну літературу на цю тему.

Підготовку викладачів університету можна розглядати як процес професійного розвитку в рамках навчання протягом усього життя. У 1980 р.

Інститут освіти ЮНЕСКО сформулював такі основні компоненти освіти протягом усього життя [15]:

- освіта триває все життя;
- призводить до систематичного набуття, оновлення, вдосконалення та розвитку знань, умінь та відносин, які використовують у відповідь на постійно мінливі умови сучасного життя, буде потрібна кінцева мета самовисування - реалізація всіх можливостей особистості,
- його успішна реалізація залежить від зростаючих здібностей людей та їх мотивації брати участь у самостійній навчальній діяльності, одночасно визнаючи цінність усіх наявних освітніх впливів, включаючи офіційний, неформальний та позаінституційний, і тобто прями наслідки навколишнього життя.

С. І. Архангельський, В. А. Бордовський, Н. Н. Зволінська, С.І. Змеєв,

В. В. Краєвський, О. В. Купцов, В. С. Леднев, В. І. Маслова та ін. Уклали

Словник освітньої термінології дає таке визначення освіти протягом усього життя: процес зростання в освіті (загальній та професійній) потенціалу особистості на все життя, організаційно обладнаний системою державних та громадських установ відповідно до потреб особистості та суспільства [43].

На думку О.В.Купцова, навчання впродовж життя можна розуміти як різновид світогляду, як погляд на структуру такої освітньої системи, що дозволяє кожен до свого життя [19].

Подальша освіта, на думку В. І. Маслова, Н. П. Зволінська, В. М. Корнілов, є пріоритетною проблемою, спровокованою сучасним етапом науково-технічного розвитку та політичними, соціально-економічними та культурними змінами, які відбуваються в країні. Він знаходиться на стадії

глибокого розуміння філософами, соціологами, педагогами, економістами та представниками інших наук [24].

У своїй науковій роботі С. І. Змеєв визначив безперервну освіту як спосіб життя, процес набуття необхідних знань, умінь та навичок, коли виникає потреба в житті людини;

Навчання протягом усього життя - це організоване навчання, яке визначається системою факторів та умов, забезпечує безперервну освіту людини [79].

Подальша освіта в сучасних умовах неможлива без розуміння природи системи освіти дорослих (у нашому випадку - професор університету). Сучасна освіта все більше зосереджується на задоволенні індивідуальних освітніх інтересів особистості, що виражається в андрагогічному підході. У домашній практиці освіти дорослих основна відмінність андрагогічного підходу висвітлюється як усвідомлення суб'єктом своїх потреб, що задовольняється у сфері освіти, і свідома діяльність, діяльність для їх задоволення [13].

У роботі С. І. Змеєва були сформульовані основні вимоги андрагогічного підходу, що ґрунтується на соціальних та психофізіологічних характеристиках дорослого учня і згадується у відношенні до процесу навчання. З точки зору андрагогічної моделі, людина набуває значного досвіду під час свого зростання та розвитку, який можна використовувати як джерело для вивчення вмісту як сам і інші. Функція тренера в у цьому випадку полягає

у підтримці студента у визнанні його наявного досвіду. Відповідно, найважливішими формами навчання, які використовують досвід учнів, є: лабораторні роботи, дискусії, вирішення різних проблем, ігрові заходи тощо

[80]. Такі види освітньої діяльності можна легко реалізувати у сфері дистанційного навчання за допомогою інформаційних та комунікаційних засобів.

Проблему підготовки вчителів врахували у своїй науковій роботі

С. Г. Калінкіна, Е. Ю. Нікітіна, А. М. Новіков, А. І. Ритов та ін.

Новий словник методологічних термінів та понять дає таке визначення терміна підготовка вчителів: форма вдосконалення педагогічної та методичної підготовки.

Вчителі, основною формою підготовки вчителів є самоосвіта - незалежне вивчення науковою та навчальною літературою вчителів та їхнє безпосереднє знайомство з передовими навчальними досвідами [6].

Професійний розвиток - це різновид додаткового професійного навчання, оновлення та поглиблення раніше набутих професійних знань, покращення ділових якостей працівників, задоволення їх освітні потреби у зв'язку з професійною діяльністю [13].

Після аналізу науково-педагогічної та психолого-педагогічної літератури дослідження слідує розумінню того, що підготовка викладачів університету-це цільова діяльність вчителів для набуття нових професійних знань, навичок (ідей та концепцій, що сприяють ефективному впровадженню освітнього процесу) та технологій, включаючи навчання, розуміння, творчість Обробка та впровадження різноманітних інновацій у освітню практику.

С. С. Полат дає таке визначення дистанційного навчання: «Під дистанційним навчанням ми розуміємо взаємодію вчителя та учня, студентів між собою на відстані, що відображає усі існуючі компоненти у навчальному процесі (цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання) за допомогою спеціальних засобів Інтернет -технологій або інших інтерактивних технологій» [15].

Б. І. Овсянніков ототожнює дистанційне навчання з електронним навчанням, тоді як насамперед технології, апробовані за кордоном, застосовуються на практиці.

Технології дистанційного навчання - цільовий безперервний процес оволодіння новими професійними знаннями, навичками та навичками використання інформаційних та комунікаційних технологій, включаючи технології дистанційного навчання, який використовується в умовах розвитку інформаційного та освітнього середовища університету та з метою підвищення професійного рівня щодо формування готовності до цей вид діяльності.

Деякі вчителі сьогодні просто уникають використання сучасних інформаційних технологій у повсякденній практиці.

Причиною цього є недостатня підготовка та методична підтримка вчителів, щоб скористатися новими можливостями". Таким чином, підготовка висококваліфікованих викладачів щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій - є одним із основних завдань сучасної системи.

Пріоритетними заходами визначено:

Розробка плану заходів щодо розвитку провідних університетів, для підвищення їх конкурентоспроможності серед провідних науково-освітніх центрів світу.

Таким чином викладачі університетів мають підвищити свою кваліфікацію, підвищити технічну компетентність, у особливо - у сфері застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Сучасні технології вимагають від вчителів бути мобільними, інноваційними та вміти йти в ногу з часом [15].

Для ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності викладача необхідні знання ІКТ та ІКТ-компетентність працівників освіти.

Навички ІКТ – це використання цифрових технологій, комунікаційних засобів та/або мереж для доступу до інформації, керування нею та інтеграції, оцінки та функціонування в сучасному світі.

Іншими словами, навички ІКТ – це знання того, що таке ПК, різноманітні програмні продукти, їхні функції та можливості.

Компетентність у сфері ІКТ – один із основних компонентів компетентності вчителя. Це означає, що компетенція в галузі ІКТ може бути

використана не тільки як використання різних інформаційних інструментів (знання ІКТ), а й як ефективне використання у навчальній діяльності вчитель.

Слід зазначити, що ступінь підготовки викладачів університету в галузі ІКТ тісно пов'язана з поняттям готовності до освітньої діяльності готовності до

навчальної діяльності. Важливим у його науковому дослідженні є особливий

стан душі, через наявність у суб'єкта зображення структури певних дій та

постійної зосередженості свідомості на цьому. Він містить різні види ставлення

до розуміння навчального завдання, модель ймовірнісної поведінки,

визначення спеціальних напрямків дій, оцінку їх здібностей щодо труднощів

та необхідність для досягнення певного результату [94].

У широкому розумінні поняття готовності характеризує загальну теоретичну та практичну готовність людини до діяльності.

Таким чином, готовність викладача університету використовувати технології дистанційного навчання розуміється як інтегративна професійна та

особиста характеристика, включаючи потреби використання технологій

дистанційного навчання для оптимізації навчального процесу, а також

зацікавленості у подальшому навчанні та самоосвіті у сфері інформаційно-

комунікаційних технологій; знання, навички та практичні навички, необхідні

для виконання професійної діяльності з використанням технологій

дистанційного навчання завдяки постійному технічному та технологічному

розвитку інформаційних та комунікаційних технологій загалом, а також технологій дистанційного навчання.

Зокрема, у нашому дослідженні завдяки навчанню викладачів університету використанню технологій дистанційного навчання варто

враховувати готовність викладачів університетів використовувати технології дистанційного навчання.

. У роботі провідних науковців існує три рівні готовності: низький, середній та високий. Той самий рівень готовності можна застосувати до рівня

готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання.

Процес виховання готовності викладачів університетів використовувати технології дистанційного навчання передбачає якісний перехід від від нижчого рівня до вищого [90].

Розглянемо структурні компоненти готовності викладачів університету використовувати технологію дистанційного навчання, точніше:

1. Мотиваційний компонент відображає мотиви, важливість, цілі, бажання викладача університету організувати дистанційне навчання та застосовувати технології дистанційного навчання у своїй професійній діяльності.

Показники мотиваційної складової готовності викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання можна розглядати:

- бажання брати участь у розробці інформаційно-освітньої роботи середовище, щоб внести внесок у університет;

- бажання впроваджувати нові інформаційно-комунікаційні технології в навчальний процес університету;

зацікавленість у створенні та використанні нових форм навчання та їх інтеграції з іншими формами навчання;

Бажання використовувати здібності інформаційно-педагогічного середовища університету;

- бажання брати участь у різноманітних інноваційних конкурсах та наукових роботах, конференціях, семінарах;

Зацікавлене в додатковій фінансовій підтримці керівництво університету для впровадження нових інформаційних онлайн-комунікаційних технологій та технологій дистанційного навчання в навчальний процес.

Завдяки високому рівню підготовки до компонента мотивації готовності використовувати технології дистанційного навчання, викладач університету бере активну участь у розробці інформаційного та освітнього середовища університету з метою впровадження нових технологій дистанційного навчання, самостійно вивчає та обирає системи дистанційного навчання виявляє інтерес до розробки та використання нових форм

дистанційного навчання та їх інтеграція у традиційні форми навчання, регулярно бере участь у розробці нових курсів дистанційного навчання у співавторстві або окремо, регулярно бере участь у різних конкурсах, семінарах, конференціях, є активним у саморозвитку із середнім рівнем підготовки за компонентом мотивації, має готовність використовувати технологію [67].

Дистанційний викладач університету зацікавлений у вивченні різних систем дистанційного навчання, що викликає інтерес до формування інформації освітнього середовища університету, час від часу бере участь у розробці курсів дистанційного навчання та навчальних матеріалів, не виявляє високої активності у труднощах, що виникають при впровадженні дистанційного навчання в навчальний заклад, нерегулярно, але бере участь у різних семінарах, конференціях, конкурсах, пов'язаних із розробкою та впровадження технологій дистанційного навчання, не проявляє себе надто активно інтерес до саморозвитку, оскільки він вважає, що це можливо, стане в нагоді йому в майбутньому [37].

Якщо компонент мотивації готовності використовувати технології дистанційного навчання низький, викладач університету не виявляє інтересу до вивчення систем дистанційного навчання та формування інформаційно-освітнього середовища університету в у сфері впровадження технологій дистанційного навчання, не бере участі у різних конкурсах для дистанційних курсів чи гуртків, не виступати презентаціями на семінарах чи конференціях, йому не вистачає наполегливості і активно вирішує проблеми, пов'язані з організацією дистанційного навчання, не виявляє активності у саморозвитку.

Готовність викладача університету використовувати технології дистанційного навчання розуміється як інтегративна професійна риса особистості, включаючи необхідність використання технологій дистанційного навчання для оптимізації навчального процесу, а також інтерес до неперервної освіти та самоосвіти, сфери інформаційно-комунікаційних технологій; знань, навичок та практичних навичок, які необхідні для здійснення професійної діяльності за допомогою апаратних та програмних засобів, інформаційно-методичних ресурсів дистанційного навчання, у т.ч. кількість автоматизованих систем навчання та автоматизованих систем контролю знань [83].

Аналіз роботи вчених, які цікавляться концепціями готовності бути активними, припустив, що в результаті навчання викладачів використанню технологій дистанційного навчання, професорська готовність виховується використовувати технології дистанційного навчання. Робота враховує готовність викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання на основі , оскільки її структура включає такі компоненти: мотиваційна (відображає мотиви, значення, цілі, бажання професора організувати дистанційне навчання та застосовувати технології дистанційного навчання у своїй професійній діяльності), пізнавальний (включає знання та концепції, які дають змогу ефективно використовувати технології дистанційного навчання у своїй професійній роботі) та технологічні (набір

практичних навичок, необхідних для виконання робіт з використанням технологій дистанційного навчання).

Кожен із зазначених вище компонентів містить показники ефективності підготовки готовності викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання.

Тому під час дистанційного навчання необхідно дотримуватися таких принципів [85]:

1. Процес навчання переважно базується на самостійній пізнавальній діяльності учня.

Цей принцип визначає ставлення суб'єктів навчального процесу та роль викладача в ньому.

Безперечно, спілкування віч-на-віч між учителем та учнем є неоціненним надбанням денної освіти і ніколи не замінюється спілкуванням студента з будь-якою, навіть найрозумнішою машиною. Однак у цій ситуації талант вчителя є вирішальним і, за умов масової освіти, не має такого ефекту, як при індивідуальному навчанні.

Якщо мета – максимізувати творчі здібності учня, то необхідно створити таке освітнє (навчальне) середовище, яке б сприяло максимальному.

І тут насамперед необхідно забезпечити максимальний доступ учня до навчальної інформації. Сучасні засоби та технології дозволяють це зробити.

Наприклад, зараз майже всі вищі професійні навчальні заклади мають інформаційних ресурсів, які доступні віддалено через Інтернет.

У цьому випадку найважливішим технічним засобом навчання є комп'ютери. На відміну від традиційних, які використовуються як допоміжний засіб у навчальному процесі, комп'ютер має дидактичні функції, які дають можливість не лише виконувати функції посередника між вчителем та учнем, а й взяти на себе частину навчального процесу [31].

Навчальні функції комп'ютера реалізуються комп'ютерними навчальними програмами (СРТ). З різними цілями (теоретичний матеріал, тренажери, програми керування).

Ці навчальні програми мають таку важливу спільну властивість як інтерактивність. Саме ця властивість програми допомагає створити ефект спілкування вчителя з учнем. Розробка КПК є досить складним процесом, але основним елементом є залучення вчителя. Це дозволяє передати педагогічну індивідуальність вчителя, тобто основу педагогічної школи в традиційній педагогіці, комп'ютерній програмі.

Створення КПК вимагає від вчителя певних специфічних знань у галузі інформаційних технологій та іншої організації. Отже, яку роль відіграє вчитель у цьому новому навчальному середовищі, яке є інформаційним простором, засобом доступу до інформації та першим є керівництвом навчальним процесом, включає консультування студентів на всіх етапах застосування навчальної програми та контролю якості знань. При цьому функція інтерпретації знань, яка покладається на вчителя у традиційній моделі дисциплінарного навчання, передається на самого учня в цій (інформаційній) моделі [2].

Друга і не менш важлива - це освітня функція вчителя. Освіта це складний та багаторівневий процес розвитку професійних та особистих якостей, а «живе» спілкування у процесі виховання людини є основою існування людського суспільства.

Тому дистанційне навчання не скасовує безпосереднього спілкування між вчителем та учнем. Наскільки інтенсивною вона має бути, залежить від багатьох факторів, але це має бути.

Існує два способи частково компенсувати відсутність або відсутність прямого спілкування між учителем та учнем.

Спочатку організація вашого спілкування за допомогою мережевих технологій (поштові технології, відео- та аудіоконференції). З цих технологій відеоконференції є найефективнішими та найближчими, але основна перешкода тут - технічна.

Ще однією можливістю організувати спілкування між викладачами та студентами є навчальний посібник як система підтримки та підтримки навчального процесу викладачами - викладачами - консультантами.

Функції тьюторів зазвичай описані в літературі [26]. Важливо розуміти, що визначення їхніх функцій є умовним і насправді залежить від їх професійних якостей.

2. Пізнавальна діяльність учня повинна бути активною.

Цей принцип визначає ступінь мотивації учня до здобуття знань.

Активний характер дистанційного навчання тісно пов'язаний із принципом самоосвіти, який неможливий без активної участі студента в навчальному процесі. Активна участь насамперед визначається внутрішньою мотивацією, вираженою у готовності навчатися [56]

Дистанційне навчання вимагає активного когнітивного незалежного мислення. Тому в дистанційному навчанні необхідно використовувати такі методи та технології, які допомагають самостійно отримувати необхідну інформацію, виділяти проблеми та мати можливість шляхів їх раціонального вирішення. Критично аналізувати набуті знання і застосовувати його у практиці та здобувати нові знання.

На думку Лернера та Скаткіна, існує п'ять загальних дидактичних методів, які визначаються характером діяльності слухача:

- пояснювальний,

- ілюстративний,

- репродуктивний,

- визначення проблеми,

частково дослідницький.

Ці методи ефективно використовуються в традиційній педагогіці [44].

Серед них особливе місце посідають продуктивні методи, які ґрунтуються на активній участі студента в навчальному процесі.

Активні методи навчання типу спілкування між вчителем та учнем належать до групи "багато до багатьох", а поділяється на: рольові ігри, дискусійні групи, групи проектів форуму тощо. Не вдаючись у особливості цих

методів [47], ми знаходимо, що їх можна ефективно використовувати у

дистанційному навчанні навіть із просторово та тимчасово відокремленими студентами (у так званому віртуальному класі). Вони базуються на тих

моделях дистанційного навчання телекомунікаційних мережах та інформаційних технологіях мережевого навчання.

1. Дистанційне навчання має бути особистісно орієнтованим.

Цей принцип визначає індивідуальний характер дистанційного навчання. Поняття "навчання, орієнтоване на студента" передбачає диференціацію та індивідуалізацію навчання залежно від психолого-педагогічних особливостей учня.

Підвищення ефективності навчально-виховного процесу можливе лише на основі індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності. Таке персоналізоване навчання в умовах масового попиту можливе лише на основі

високих технологій навчання на основі комп'ютерних засобів і технологій.

Розглянуті вище дидактичні принципи є базовими моделями дистанційного навчання [13].

Перший з них - британський (або асинхронний, індивідуальний),

розроблений у Британському відкритому університеті та історично базується

на дистанційному навчанні.

Ця моделі:

• спеціально розроблені педагогічні та методичні комплекти (кейси) для самостійного вивчення курсу;

• система психологічної та освітньої підтримки студентів у формі індивідуальних консультацій та активних групових уроків (підручників);

• система оцінювання (кумулятивна) сертифікація та централізований моніторинг якості освіти.

Друга, американська модель, повертається до денної форми навчання, де особистий контакт вчителя та студента замінюється відеоконференціями.

Навчання залишається, по суті, аудиторним, навчально-методичне забезпечення нічим не відрізняється від навчально-методичного супроводу денного групового навчання у віддаленому класі під керівництвом інструкторів та організаторів навчального процесу. Якість освіти в основному

досягається шляхом забезпечення якості телекомунікаційних каналів між базовим закладом (студія, де лектор) та віддаленою аудиторією (клас).

Сучасні моделі дистанційного навчання є змішаними, заснованими на значущому поєднанні денного та заочного навчання, єдиним критерієм якого є

якість навчання. Дидактичні моделі дистанційного навчання визначають організаційні моделі дистанційного навчання та організаційні форми навчальних закладів.

Дистанційне навчання виділяється як найважливіша організаційна модель дистанційного навчання, відкрита, дистанційна освіта, віртуальні класи та навчальні заклади [64]

Дистанційне навчання може можна використовувати як історичну модель дистанційного навчання. У дистанційному навчанні основним засобом спілкування між викладачем та студентом є звичайна пошта. Ця форма

організації освіти активно використовується протягом усього поточного століття. З 1960 -х років. друкована продукція в обігу все більше доповнювалася аудіо- та відеокасетами та телевізійними програмами. На

основі принципу відкритості в освіті розроблена специфічна освітня модель – відкрита.

У ході розвитку інформаційних технологій виникла така форма дистанційного навчання, як навчання на основі телеконференцій – телеосвіта.

Така освіта з'явилася зовсім недавно, але вона веде до кардинальних змін в організації навчального процесу. Про це яскраво свідчить той факт, що на засадах дистанційної освіти почала розвиватися нова модель сучасної освіти – віртуальні класи та віртуальні університети.

У дистанційному навчанні контакт відбувається між викладачами та вчителями, а також віртуальними університетами, учнів через штучні засоби комунікації, які служать для передачі інформації та організації взаємодії під час навчального процесу. Використання штучних засобів як основи спілкування вчителя та учня – це перша і найочевидніша особливість, яка відрізняє дистанційне навчання від інших форм навчання. Розвиток штучних засобів зв'язку на основі сучасних комп'ютерних і телекомунікаційних технологій відкриває великі можливості для розвитку взаємодії між учасниками навчального процесу. Однак, щоб ці можливості були використані найбільш ефективно, необхідні значні зміни в багатьох елементах системи освіти.

Розвиток дистанційного навчання кардинально змінює структуру навчання системи освіти. Однією з головних особливостей є різноманітність інституційних форм [64]. Коротко розглянемо основні організаційні моделі навчальних закладів з єдиним профілем. Єдиною метою цих організацій є забезпечення дистанційного навчання. Цей є центром усієї їхньої навчальної та адміністративної діяльності, а також усіх доступних їм ресурсів. Такі організації можуть взагалі не мати кампусу.

У цьому випадку, для спілкування з викладачами, студенти користуються телефонною, електронною та звичайною поштою, факсом,

місцевою та регіональною системою Інтернет - сайтів, отримали підручники з докладними інструкціями. Проте багато хто навчальні заклади з єдиним профілем - навчальні аудиторії та навчальні центри в регіонах для проведення

консультацій від репетиторів зі студентами (принаймні з тими, кому вони

потрібні та мають можливість великих дистанційні університети з профілем

часто створювалися як недорога альтернатива традиційній системі освіти, але

фінансові витрати на одного студента сильно варіюються від країни до країни

і часто не набагато дешевше, ніж у розвинених країнах традиційна освіта

(Університет Мердока, Австралія).

Однопрофільні дошкільні заклади зазвичай включають обов'язкові послуги [92].

- Дизайн навчального матеріалу (помирає це може бути створення

власних матеріалів спеціальною групою розробників або придбання готових

програм дистанційного навчання з подальшим адаптацією їх до конкретних

умов навчання та учнівського колективу);

- виробництво (створення необхідної кількості копій матеріалу у у

вибраній для нього формі - друк, аудіо, відео тощо);

- проектування навчального матеріалу (це може бути підготовка

власних матеріалів спеціальною групою розробників або придбання готових

програм дистанційного навчання з подальшою адаптацією їх до конкретних

умов навчання і контингенту учнів);

- виробництва (створення необхідного числа копій матеріалу в обраної

для цього формі - друкованої, аудіо-, відео тощо.);

- розсилки або доставки навчальних матеріалів студентам (сьогодні ці

служби можуть мати найсучасніше телекомунікаційне обладнання, аж до

супутникового зв'язку);

взаємодії з учнями, або служба контролю і підтримки (здійснює безпосередній зв'язок з учнями - від реєстрації до оцінки і коментування поточних завдань, а також вирішує технічні проблеми взаємодії) [73].

Робота цієї служби повинна бути максимально точною, акуратною, своєчасною і заснованою на зворотній зв'язок - знайомство з потребами студентів. Вона також забезпечує надійну і достовірну зв'язок між центром і регіональними відділеннями.

Дослідники, які займалися оцінкою різних форм організації дистанційної освіти, наголошують на необхідності підтримання - взаємозв'язку і взаємозалежності між різними службами всередині організації. Це необхідно для постійного вдосконалення зворотного зв'язку в системі дистанційної освіти та точного визначення його ефективності.

Змішана-це організаційна форма дистанційного навчання, в якій традиційні коледжі, університети, школи пропонують студентам можливість самостійно проходити навчальні курси за межами кампусу. Навчальні матеріали розповсюджуються у друкованому, аудіо- чи відеоформаті, а останнім часом - через Інтернет. Водночас дистанційне навчання у змішаних навчальних закладах не має ані власного військового факультету, ані адміністративних служб. Дистанційні студенти просто додаються до звичайної квоти, або звичайні студенти переходять на дистанційне навчання з певного курсу з тих чи інших причин [81].

Поєднаний характер навчання не тільки дозволяє забезпечити реальні цілі дистанційного навчання (запропонувати освіту людям, які не мають можливості у певному місті і бути присутнім у певний час, а також надавати більшу гнучкість навчальному процесу. Завдяки «віддаленим» версіям навчальних матеріалів студенти мають більшу автономію у виборі темпу та змісту навчання, можливості презентації навчального матеріалу. Також стає більш ефективним використовувати час прямого контакту з викладачем - вона

може повністю аналізувати важкі теми, обмін думками та підтримання мотивації.

Змішане викладання дедалі частіше зустрічається у звичайних відділах двох дисциплінарних інститутів, наприклад, у багатьох університетах США.

Очікується, що цей тип навчання найближчими роками розвиватиметься швидше. Сценарій масових контингентів студентів, які здобувають знання на відстані лише за допомогою інструкцій університету, без

спілкування викладача здається неефективним. Певна кількість очних зустрічей вважається бажаною у кожному курсі дистанційного навчання,

особливо коли йдеться не про подальше навчання для дорослих, а про початкове навчання молодих консорціуми та асоціації.

Зазвичай консорціум складається з двох або більше установ дистанційного навчання (або підрозділів в межах однієї організації), які об'єднуються для спільної розробки та розповсюдження програм дистанційного навчання. Кожен учасник консорціуму, який бере участь у реалізації загальної настанови, має власну адміністративну структуру та розповсюджує курси серед своїх студентів [56].

Особливий тип консорціуму виникає, коли кілька університетів об'єднуються для розробки та розповсюдження курсу чи серії курсів, зазвичай у масштабах, відповідних одній організації, надто великій. Консорціуми часто

виникають у випадках, коли організації дистанційного навчання засновані не на базі звичайних університетів, а радше на базі телебачення, радіо та інших неосвітніх організацій.

Кожен із партнерів консорціуму отримує переваги від таких спеціалізацій: університети збільшують кількість студентів. Компаніям не потрібно звільняти працівників з роботи, оплачувати їх відрядження тощо.

Насправді в цьому випадку існує успішна співпраця між урядовими, університетськими та комерційними структурами.

При цьому консорціум практично повністю фінансується за рахунок плати за навчання, яка зазвичай вводить фірми-роботодавців учасникам.

Все більш широке застосування сучасних технологій у дистанційному навчанні передбачає незручний зростання об'єднаних за типами консорціумів і в майбутньому.

1.3. Педагогічні умови підготовки викладачів вузу до застосування технологій дистанційного навчання

Процес підготовки викладачів університетів до використання технологій дистанційного навчання передбачає набуття знань, умінь та навичок, необхідних для розвитку інформаційних та комунікаційних технологій та інноваційного інформаційно-освітнього середовища університету, зокрема використання технологій дистанційного навчання в педагогічній сфері для успішного вирішення педагогічних завдань.

Процес організації дистанційного навчання в університеті, ЗВО повинні діяти цілеспрямовано, для їх реалізації викладачі університету повинні пройти відповідні навчальні курси. Ефективність такого навчання можна забезпечити шляхом створення низки спеціальних педагогічних умов.

На основі результатів теоретичних досліджень проблеми підготовки викладачів університетів до використання технологій дистанційного навчання для таких вчених, як А. І. Белоусов, О. А. Введенський, Т. В. Сромова, А. Н. Костіков, А. Ю. Курін, Т. А. Лавіна, М. А. Лямзіп, Н. В. Позднякова, Е. В. Решетова, В. А. Шитова, поставлено завдання теоретично обґрунтувати ряд педагогічних умов, які сприяють формуванню готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання

Згідно з тлумачним словником Ожегова, «умова — це обставина, від якої щось залежить від ; середовище, в якому щось відбувається » [19].

Філософія як наука розглядає умову як "категорію, яка виражає зв'язок існування, неможлива" [88]. Тому умови є характеристиками середовища, в якому відбувається розвиток та функціонування об'єкта дослідження.

У науковій та навчальній літературі є різні тлумачення терміна "умови освіти».

Ю. К. Бабанський визначає педагогічні умови як середовище, в якому компоненти навчального процесу (предмет, викладання та навчання) представлені найкращим можлива взаємодія і вчителів для успішного навчання та керівництва навчально-виховним процесом, а учнів – для навчання [19].

На думку В. І. Андреева, педагогічні умови є результатом цільового відбору, розробки та застосування елементів змісту, методів (прийомів) та організаційних форм навчання до дидактики [14]. Педагогічні умови є факторами, які забезпечують успішне навчання [12].

Під умовами освіти Г. Максимов розуміє сукупність об'єктивних і суб'єктивних факторів, які необхідні для ефективного функціонування всіх компонентів системи освіти та залежно від її цілей, завдань. [22]

Педагогічні умови виступають як ряд факторів, що дозволяють досягти дидактичних цілей. Структура складних педагогічних умов визначає гнучкість, динамічність та здатність до розвитку шляхом зміни складу елементів та типу взаємодії між ними залежно від зміни цілей та цілі навчального процесу

складність вимагає взаємодії та зв'язку умов один з одним, тобто тому, що освітня система успішна лише за певної кількості необхідних та достатніх наявних умов.

Ці умови, які достатньо підготували, забезпечують ефективність розглянутого процесу. Ефективність розуміється як характеристика, яка відображає, наскільки процес підготовки викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання сприяє більш широкому

оволодінню та досягненню освітніх знань зміст своїх соціальних та освітніх цілей [149].

Зроблено аналіз науково-педагогічної та психолого-педагогічної літератури на тему дослідження, аналіз результатів педагогічної практики у вищих навчальних закладах, а також їхньої власної педагогічної діяльності наступне, визначення та формулювання педагогічних умов підготовки викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання.

Перша педагогічна умова - це поступове підвищення готовності професора університету до використання технологій дистанційного навчання (формування базової ІКТ-компетентності на основі технологій дистанційного навчання); формування готовності викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання на основі створення модульного змісту курсу, що демонструє основні можливості систем дистанційного навчання).

Одним з основних напрямів інформатизації сучасного університету є навчання (підвищення кваліфікації) викладачів та персоналу в сфері застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Перше завдання в галузі навчання компетентностям ІКТ викладачів університету полягає в основах знань комп'ютера, умінь та знань в операційних системах (Windows XP, Windows 7 або вільно розповсюджені аналоги), пакети програмного забезпечення Office (MS Office Word, MS Office Excel, MS Office Power Point, MS Office Picture Менеджер, Movie Maker тощо), робота в Інтернеті.

Для навчання цій грамотності ми розробили додаткову професійну освітню програму для подальшого навчання "Формування освітнього середовища за допомогою інформації та спілкування технологій".

Мета програми: Підготувати вчителів для використання навичок інформаційних технологій у навчальному процесі.

Категорії слухачів: освітній персонал, який здійснює практичні освітні заходи без навчання з інформаційних технологій, сформованих під час вивчення матеріалів освітньої програми.

Навички:

Використання основних навичок та прийомів роботи в операційному середовищі Microsoft Windows та Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint у різних версіях (2003, 2007, 2010) для роботи з google docs;

- застосовувати на практиці можливість створення навчальних матеріалів за допомогою Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint у різних версіях (2003, 2007, 2010), документи Google для практичних занять використання в освітньому процесі;

- здатність знаходити нові перспективні напрямки збагачення та розвитку свого освітнього досвіду за допомогою визначення нових інформаційних технологій;

- використання можливостей інформаційних технологій у професійній діяльності викладача;

- розглянути та використовувати дидактичні навички сучасних мультимедійних технологій (Microsoft Office Picture Manager, Windows Movie Maker);

- використовувати можливості інтерактивної взаємодії між студентом і викладачем; візуалізація теоретичного матеріалу та практичних завдань із

застосуванням засобів технології мультимедіа; зберігання навчальної інформації, організація доступу до неї для учасників навчального процесу, моніторинг результатів навчання.

- застосовувати практичні навички, які здійснюють впровадження інформаційних технологій аудиторна та методична робота. Технології дозволяють дистанційне навчання.

Основи теми освітньої програми:

1. Інформаційні та телекомунікаційні технології в освітній діяльності, ознайомлення з Microsoft Windows (Windows XP, Windows 7): основні та периферійні частини комп'ютера, що таке операційна система, робочий стіл, панель Завдання, кнопка «Пуск», робота з вікнами, функції копіювати, переміщати, вставляти, перейменовувати, видаляти, відновлювати, працювати з файлами, атрибутами файлів, функціями пошуку.

2. Створення дидактичних матеріалів за допомогою Microsoft Office Word (версії 2003, 2007, 2010): робота з текстом, розділовими знаками, спеціальними символами, форматування шрифтів, абзаців, вставлення та редагування зображень, створення та форматування таблиць, означає автоматичне створення змісту; завдання з підвищеною складністю (необов'язково); створення шаблонів документів за допомогою полів форм, об'єднання документів.

3. Створення дидактичних матеріалів за допомогою Microsoft Office Excel (версії 2003, 2007, 2010): основи роботи в Microsoft Office Excel, концепція робочої книги, аркушів, клітинок, введення даних, введення даних, формувати рамки, заповнювати та об'єднувати клітинки, використовувати найпростіші автоматичні функції, копіювати формули, вставляти та редагувати діаграми; завдання з підвищеною складністю (необов'язково) - розробка тесту з макросами.

4. Підготовка презентацій за допомогою Microsoft Power Point (версії 2003, 2007, 2010): інтерфейс програми, створення, копіювання, видалення слайдів презентації, робота з макетами, шаблони оформлення слайдів, вставка текстова та графічна інформація на слайді, застосування анімації, переходи між слайдами, вставка та налаштування звуку аудіофайлу на слайді, збереження презентації в демонстраційному режимі [72].

5. Основи роботи в Інтернеті: історія розвитку Інтернету, визначення та характеристики гіпертексту, функціонування пошукових систем, пошук

інформації, реєстрація та робота в електронній пошті, Веб- і недоліки соціальних мереж та онлайн-спільнот.

6. Створення, функціонування та публікація Google Docs: реєстрація в Google, служби Google, функції Google Docs, створення та використання випущених документів, використання функцій Google Forms під час проведення опитувань, анкет, тестів.

7. Основи роботи в системі дистанційного навчання Moodle: Реєстрація в системі Moodle, інтерфейс курсу, блоки інструментів курсу (навігація, налаштування, новини, календар, майбутні події, користувачі на веб-сайті, новини, ресурси курсу), редагування профілю користувача, повідомлень, можливостей для онлайн-консультацій з викладачем, типи та типи завдань (відповідь у вигляді тексту, у файл, зовнішній сайт), які працюють разом на форумах.

Навчання за освітньою програмою «Формування освітнього середовища з інформаційно-комунікаційними технологіями» є як денним, так і можливим в очній дистанційній формі. Для вивчення матеріалів курсу за технологіями дистанційного навчання студенти використовували університетську систему Moodle.

Другим кроком до підвищення готовності викладачів ЗВО до використання технологій дистанційного навчання є формування готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання, щоб скористатися перевагами навчання на основі модульного змісту курсу, що демонструє основні можливості систем дистанційного навчання.

Модуль є відносно незалежною частиною системи, яка несе певне функціональне навантаження, у теорії навчання це певна "доза" інформації або дії, якої достатньо для певні технічні знання чи навички майбутнього спеціаліста [39].

Модуль може містити теоретичні (інформаційні) та практичні частини (діяльності), теоретичні знання та професійні навички та вміння.

Модульний підхід у професійному розвитку - це концепція організації навчального процесу, в якій набір професійних компетентностей студента для досягнення цього - модульна структура змісту та структури додаткове професійне навчання.

Модульна освітня програма - це набір та послідовність модулів, які спрямовані на оволодіння певними ямами знань, уміннями та навичками, необхідними для подальшого навчання. В якості інформаційних модулів освітньої програми можна брати цілі предмети, а також частини предметів, спеціальні курси, факультативи. Модулем діяльності можуть бути лабораторні роботи, практичні завдання, проміжні та випускні іспити.

Розробка модулів освітньої програми переслідує таку основну мету - поділ курсу чи теми на частини, частини чи компоненти відповідно до педагогічних, психологічних, дидактичних та технічних завдань. Модуль - це інтеграція різних видів та форм навчання, які підпорядковані загальному предмету навчання або нагальній науково-технічній проблемі [56].

Модулі навчальної програми мають бути оснащені різними методичними, дидактичними, довідковими, ілюстративними та додатковими матеріалами. Кожен модуль передбачає оцінку якості засвоєння навчальних матеріалів.

Модульний підхід дає можливість створити індивідуальний розклад для кожного студента відповідно до його базового рівня або швидкості засвоєння матеріалів навчального модуля.

Таким чином, модульний підхід до підготовки викладачів університетів для використання технологій дистанційного навчання ґрунтується на таких функціях [8]:

- кожен модуль додаткового спеціаліста програма розвитку

Кваліфікація характеризується структурою, цілісністю та повнотою;

- форми, методи та засоби навчання вказуються для кожного модуля;

- кожен модуль програми додаткового професійного розвитку

спрямований на досягнення необхідного рівня підготовки викладачів

університету з використання технологій дистанційного навчання;

- зміст модулів можна адаптувати залежно від матеріально-технічної підтримки інформаційних та комунікаційних технологій та засобів, а також

конкретних умов використання;

- Завершення кожного модуля супроводжується контролем знань та навичок із застосуванням інтегрованої системи оцінювання;

- Відкритість на додаток до нової програми професійного розвитку

включає можливість адаптації навчальних матеріалів, тестових завдань,

проміжних або підсумкових перевірок [74].

В якості ефективного засобу підвищення кваліфікації викладачів університету для за допомогою дистанційного навчання за спеціально розробленим курсом дистанційного навчання (внутрішньоочне навчання)

"Організація дистанційного навчання у навчальному закладі".

Поглиблений курс складався з таких модулів [84]:

1. Модуль 1. Нормативно-правовий супровід застосування технологій дистанційного навчання та електронного навчання у навчальному процесі.

2. Модуль 1. Створення та редагування курсів у системі дистанційного навчання Moodle

3. Модуль 3. Використання Skype у навчальному процесі

4. Модуль 4. Використання Документів Google у навчальному процесі.

Створення, експлуатація та публікація Документів Google.

5. Модуль 5. Теоретичні основи організації дистанційного навчання у навчальному закладі.

6. Підсумкове оцінювання (іспит).

Кожен модуль розділений на окремі уроки або підмодулі, які включають теоретичний матеріал та практичні завдання, які необхідно виконати після вивчення теорії.

Учасники курсу обговорюють найскладніші та найцікавіші завдання на форумах, а також можуть консультуватися з викладачем у режимі реального часу або із затримкою через внутрішню систему обміну повідомленнями Moodle. Викладач заочного курсу коментує та оцінює виконання завдань окремо для кожного учасника цього курсу.

В результаті вивчення курсу (внутрішньоурочні) дистанційного навчання підвищення кваліфікації «Організація дистанційного навчання в навчальному закладі» викладачі ЗВО будуть знати [67]:

- Особливості організації дистанційного навчання в навчальному закладі;

- Уявлення про структуру персонального інформаційного простору викладача;

- Інтерфейс Moodle;
- комунікативні навички системи Moodle;

- Основні принципи створення, редагування, видалення ресурсів та інтерактивних елементів курсу Moodle.

Може:

- зареєструватися в системі Moodle;

- редагувати особистий профіль користувача;

- робота з приватними повідомленнями;

- робота на форумах;

- використовувати різні типи завдань у роботі (відповідь у текстовій

формі, відповідь у вигляді файлу, зовнішня відповідь);

- створити власний курс на місці в системі Moodle;

активувати (деактивувати) можливість самостійного зарахування на курс;
 - увійти в особистий курс користувача за допомогою "ручного" методу реєстрації;

- додавати, видаляти, перемішувати блоки інструментів курсу;
 - створити розклад заходів курсу;
 - додавати та редагувати ресурси курсу;
 - додавати та редагувати інтерактивні елементи курсу;

- оцінюють роботу студентів на курсі дистанційного навчання Moodle.
 Вивчення програми подальшого підвищення кваліфікації кваліфікація "Організація дистанційного навчання у навчальному закладі" вимагає денного навчання на денній формі, до складу якого входить апаратне забезпечення,

безкоштовне та комерційне програмне забезпечення, функціональні можливості якого регулюються нормативною документацією університету.
 Стан сучасної освіти та тенденції розвитку суспільства вимагають створення відповідного інформаційного та освітнього середовища [78].

За допомогою інформаційного та освітнього середовища учасники освітнього процесу мають контрольований доступ до освітніх ресурсів, а Інтернет може спілкуватися віддалено.

Інформаційно-освітнє середовище-це системно організована сукупність засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратного забезпечення та організаційно-методологічної підтримки, спрямованої на задоволення потреб користувачів інформаційних послуг та освітніх ресурсів [22].

Інформаційно-освітнє середовище університету в ідеалі має перевести на новий технологічний рівень всі інформаційні процеси, що відбуваються в освітній організації, які забезпечать повну інтеграцію інформаційно-комунікаційних технологій в освітній діяльності університету в цілому. Добре

організоване інформаційно-освітнє середовище, особливо грамотне використання інформаційних та комунікаційних технологій у навчальному процесі, уможлиблює диференційоване навчання на новому рівні та підвищує мотивацію учнів і зробити видимим практично кожен матеріал, щоб передати

сучасні методи самостійного здобуття знань, що, безумовно, буде передумовою для досягнення нової якості освіти

Тому інформаційно-освітнє середовище навчального закладу організації слід сприймати не лише як індивідуальний інформаційний простір у школі, а й як ефективний освітній системи [80].

При аналізі інформаційно-освітнього середовища університету необхідно враховувати електронне навчання англійською мовою, аббревіатура для електронного навчання англійською мовою) та технології дистанційного навчання.

Технології електронного та дистанційного навчання включають такі види діяльності:

- навчання за допомогою інтерактивного телебачення;

- використання компакт-дисків або інших видів

- електронних носіїв з навчальними матеріалами, використання;

- навчальному процесі ПК, сучасних мобільних телефонів, смартфонів, планшети, DVD-програвачі,

- телевізори;

використання інформаційно-комунікаційних технологій та технологій дистанційного навчання в організації навчального процесу (наприклад, система управління навчанням – англійська мова створено електронне навчання курси, система контролю для слухачів, канали зв'язку між викладачем та студентами).

Формування освітнього інформаційного середовища університету повинно базуватися на таких принципах [84]:

НУБІП України

- відповідати світовим тенденціям розвитку електронного навчання (e-learning);
- відкритість інформаційно-освітнього середовища університету, що

дає змогу усім університетським структурам інтегрувати свої навчальні та навчальні заходи в загальноосвітню систему;

НУБІП України

- наявність швидкого та зручного доступу до електронних освітніх ресурсів університету;

- відповідність вимогам ЗВО у сфері якості освіти;

НУБІП України

- економія фінансових і матеріальних ресурсів;
- дотримання авторських прав.

На основі розглянутих принципів проєктування інформаційно-освітнього середовища університету та існуючих видів технологій дистанційного навчання, на нашу думку, сучасна навчальна кімната університету має бути створений і дотримуватися третього з розглянутих типів, використання інформації та комунікації, у тому числі використання технологій дистанційного навчання в навчальному процесі [11].

Таким чином, сформульовані нами педагогічні умови є необхідними та достатніми ефективно підготувати викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання.

Висновки до 1 розділу

НУБІП України

Магістерське дослідження є актуальним та пов'язаним з активним розвитком інформаційних та комунікаційних технологій,

включаючи технології дистанційного навчання, та їх впровадженням у навчальний процес вищої освіти в Україні. Аналіз нормативних та законодавчих документів показує, що в підготовка (підвищення кваліфікації) викладачів університетів та освітніх працівників усіх навчальних закладів рівні

у сферах застосування технологій дистанційного навчання. Однак практика університетів виявляє недостатнє знання проблеми підготовки готовності викладачів університетів до використання технологій дистанційного навчання в аспекті нерозвинених методологічних підходів.

Продемонстровано потенціал технологій дистанційного навчання в університеті – це можливість створення інноваційного інформаційного та освітнього середовища; мобільність, відкритість, доступність, інтерактивність навчання за допомогою технологій дистанційного навчання ; залучити більше студентів з інших регіонів ; можливість створення індивідуального освітнього шляху для студентів; економічність дистанційного навчання; візуалізація навчальної інформації; застосування гіпертекстової структури освітніх ресурсів; можливості для організації інклюзивної освіти; зменшення навантаження в класі на вчителів.

Аналіз різних систем дистанційного навчання виявив, що система дистанційного навчання Moodle має найбільші переваги (розповсюджується за ліцензією GNU, тобто безкоштовно для компаній та організацій; функціональні можливості не поступаються своїм комерційним аналогам; проект з відкритим кодом; перекладає більш ніж на 50 мов; підтримує більше 200 000 користувачів одночасно; має різні інструменти інтегрованого розвитку навчальні матеріали та їх інтеграцію в навчальний процес тощо)

У контексті дослідження підготовка викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання розуміється як цілеспрямований безперервний процес оволодіння новими технічними знаннями, уміннями та навичками у використанні інформаційно-комунікаційних технологій, у тому числі технологій дистанційного навчання, в умовах інформаційного та освітнього середовища університету та , спрямованого на підвищення професійного рівня з точки зору підвищення готовності тренуватися для цієї діяльності.

Готовність використовувати технології дистанційного навчання є інтегративною професійною та особистісною характеристикою, включаючи необхідність використання технологій дистанційного навчання для оптимізації

навчального процесу, а також як зацікавленість у подальшому навчанні та

самоосвіті у сфері інформації та комунікаційних технологій. Знання, навички

та практичні навички, необхідні для здійснення професійної діяльності з використанням апаратного та програмного забезпечення, інформації та

методичних ресурсів дистанційного навчання, у тому числі більш

автоматизованого, необхідні системи навчання та автоматизовані системи.

Структура готовності викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання включає такі компоненти: мотиваційний

(відображає мотиви, зміст, цілі, бажання викладача університету

організувати дистанційне навчання та застосування технологій

дистанційного навчання у своїй професійній діяльності), когнітивний (включає

знання та поняття, які ефективні у використанні технологій дистанційного навчання) у своїй професійній діяльності) та технологічний (набір практичних

навичок, необхідних для виконання діяльності з за допомогою технологій

дистанційного навчання. Кожен із перерахованих вище компонентів включає

показники ефективності для навчання викладачів університетів використовувати технології дистанційного навчання (високий, середній, низький).

НУБІП України

НУБІП України

Розділ 2. Емпіричне дослідження готовності викладачів ЗВО до застосування технологій дистанційного навчання

2.1. Зміст і хід експерименту з підготовки викладачів вузу до застосування технологій дистанційного навчання

У другому розділі дипломної роботи розглянуто основні етапи та результати нашого педагогічного експерименту. Під час впровадження перевірялася ефективність розкритих нами умов освітньої бази щодо формування готовності викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання

Експериментальна робота з підготовки викладачів в університеті до використання технологій дистанційного навчання була визначена на основі університетів України.

Метою навчального експерименту є перевірка гіпотези магістерського дослідження, яка полягає у реалізації умов навчання теоретично у першому розділі, що сприяє ефективне навчання викладачів університетів використанню технологій дистанційного навчання.

Відповідно до мети навчального експерименту, ми розрізняємо наступне:

Основні завдання експериментальної роботи:

- дослідження та аналіз сучасної системи додаткового навчання та можливості подальшого навчання викладачів вищих шкіл;
- впровадження комплексу умов навчання в університеті для підготовки викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання;

- дослідження та аналіз динаміки показників готовності освіти викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання на етапі розслідування та проектування;

- педагогічний експеримент;

- узагальнення результатів дослідження та етапу навчання експерименту.

Гіпотеза навчального експерименту: реалізація теоретичної та педагогічної умови, описані в першому розділі дослідження, які сприяють ефективній підготовці викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання, досить багато респондентів мають високу готовність досягти цього виду діяльності.

У ході навчального експерименту я використовував такі діагностичні засоби (методики дослідження)

1. Вивчення та аналіз сучасної психологічної, навчальної та науково-просвітницької літератури, нормативної та організаційної.
2. Документи, довідкова література на тему дослідження, плани навчальних планів додаткових програм підвищення кваліфікації.
3. Педагогічне спостереження за навчальною діяльністю викладачів ЗВО.
4. Бесіда з викладачами університету.
5. Опитування та співбесіди викладачів університету.
6. Експертиза педагогів.
7. Опитування викладачів ЗВО.
8. Аналіз результатів.

Для того, щоб оцінити рівень готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання, ми провели вступну перевірку, формування мотиваційної, пізнавальної та технологічної складових готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання.

Професорам університету пропонували відповісти на наступні питання, відображаючи формування мотиваційного компонента:

- Чи потрібно володіти вдосконаленням областей застосування інформаційних та комунікаційних технологій, зокрема технологій дистанційного навчання?

Виберіть відповідь "Так", "Ні", "Я не можу дати чіткої відповіді"

- Чи зацікавлені ви в нових знаннях у галузі організації дистанційного навчання, які ви також набули?

Виберіть відповідь "Так", "Ні", "Я не можу дати чітку відповідь"

- Чи хотіли б Ви використовувати дистанційне навчання у своїй професійній діяльності для організації навчання? процес?

Виберіть відповідь "Так", "Ні", "Я не можу дати чітку відповідь"

- Чи зацікавлені ви у створенні власних курсів у системі дистанційного навчання?

Виберіть відповідь "Так", "Ні", "Я не можу дати чіткої відповіді"

- Чи зацікавлені ви у додатковій фінансовій підтримці від керівництва університету для впровадження нової інформації та комунікаційні технології та технології дистанційного навчання в освітньому процесі?

Виберіть відповідь "Так", "Ні", "Я не можу дати однозначну відповідь"

При аналізі результатів формування мотиваційного компонента ми зрозуміли наступне узгодженість вибраної відповіді та рівнів

:"ні" - низький рівень, "я не можу дати чітку відповідь" - середній рівень, "так" - високий рівень.

На основі отриманих результатів створюється діаграма, що відображає формування компонента мотивації за показниками

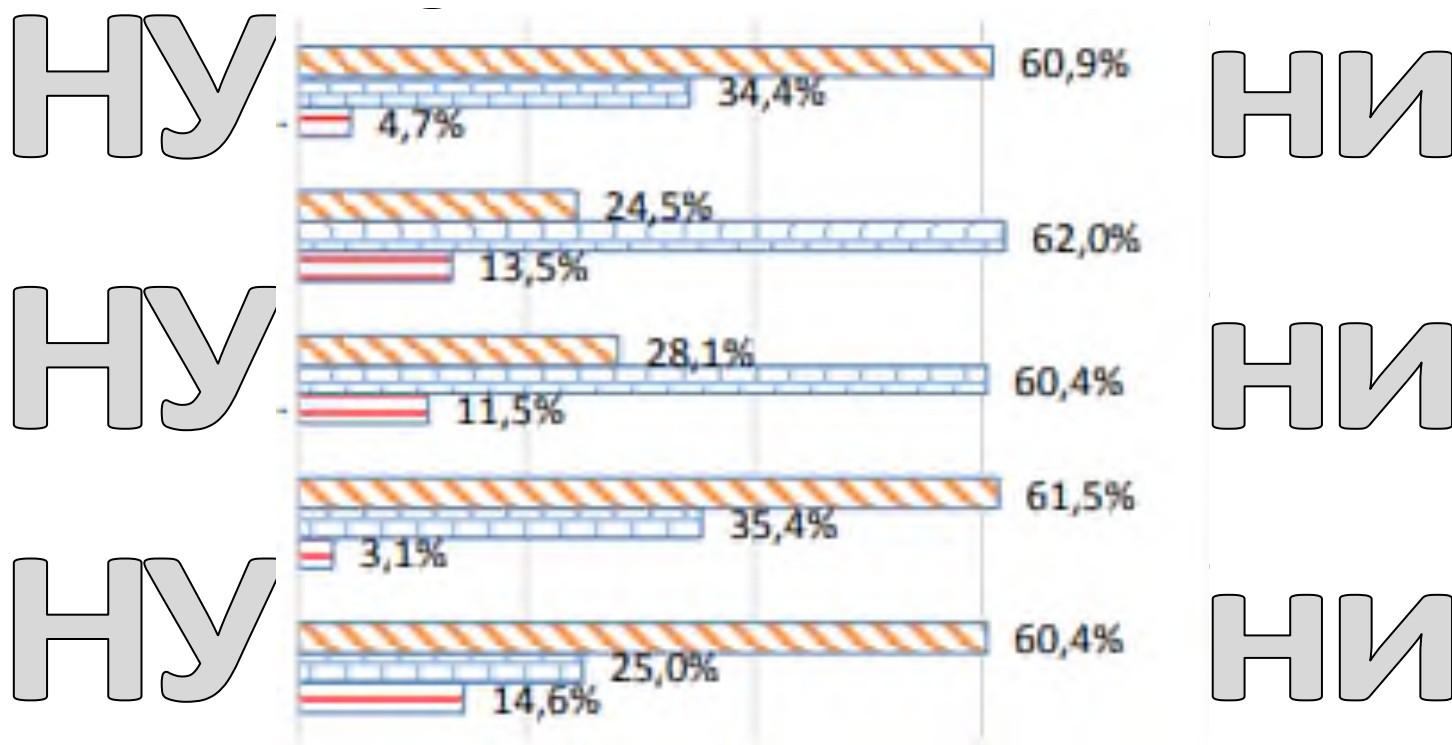

Рис.1 Результатами вхідного контролю для формування компонента мотивації готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання

Було проведено дослідження, що складається з самооцінки респондентів про їх знання у сфері застосування технологій дистанційного навчання. Професорам було задано наступні питання:

- Чи знайомі ви з методами, прийомами та ресурси, необхідні для застосування технологій дистанційного навчання для роботи?

Оцініть свої знання з пунктів 1 - 3

(1 - взагалі не знаю, 3 - я прекрасно знаю про ...)

- Зрозумійте роль і важливість використання технологій дистанційного навчання у професійній діяльності вчителя?

Оцініть свої знання з балів від 1 до 3 (1 - я взагалі не знаю, 3 - я точно знаю)

- Чи маєте Ви свої компетенції у сфері застосування ...

Оцініть свої знання з балів від 1 до 3 (1 - я взагалі не знаю, 3 - я точно знаю).

НУБІП України

- Ви зацікавлені у здобутті нових знань у сфері організації

дистанційного навчання?

Оцініть свої знання з балів від 1 до 3 (1 - я взагалі не знаю, 3 - я точно знаю).

НУБІП України

- Чи хотіли б Ви використовувати цю систему у своїй професійній

діяльності ...

Оцініть свої знання з балів від 1 до 3 (1 - я взагалі не знаю, 3 - я точно знаю).

НУБІП України

- Ви зацікавлені у створенні власних курсів у системі дистанційного

навчання?

Оцініть свої знання з балів від 1 до 3 (1 - я взагалі не знаю, 3 - я точно знаю).

НУБІП України

- Чи зацікавлені Ви отримаєте додаткову фінансову підтримку від ...

Мотиваційний компонент бажання 1 - я взагалі не знаю, 3 - я чудово знаю

Чи знаєте ви цілі впровадження системи дистанційного навчання в навчальний процес?

НУБІП України

Оцініть свої знання з балів від 1 до 3 (1 - я взагалі не знаю, 3 - я точно

знаю)

Які найважливіші системи дистанційного навчання ви знаєте? Які їх основні переваги та недоліки?

НУБІП України

Оцініть свої знання з балів від 1 до 3 (1 - я взагалі не знаю, 3 - я точно

знаю)

Які освітні пропозиції, на вашу думку, можна реалізувати з дистанційним навчанням у Вашому навчальному закладі?

НУБІП України

Оцініть свої знання за пунктами від 1 до 3 (1 - я не знаю, 3 - я знаю прекрасно)

- Чи знаєте ви чинники, що перешкоджають використанню технологій

дистанційного навчання у вашому навчальному закладі на основі отриманих

результатів створюється діаграма, яка відображає формування когнітивного компонента у вигляді показників (рис.2).

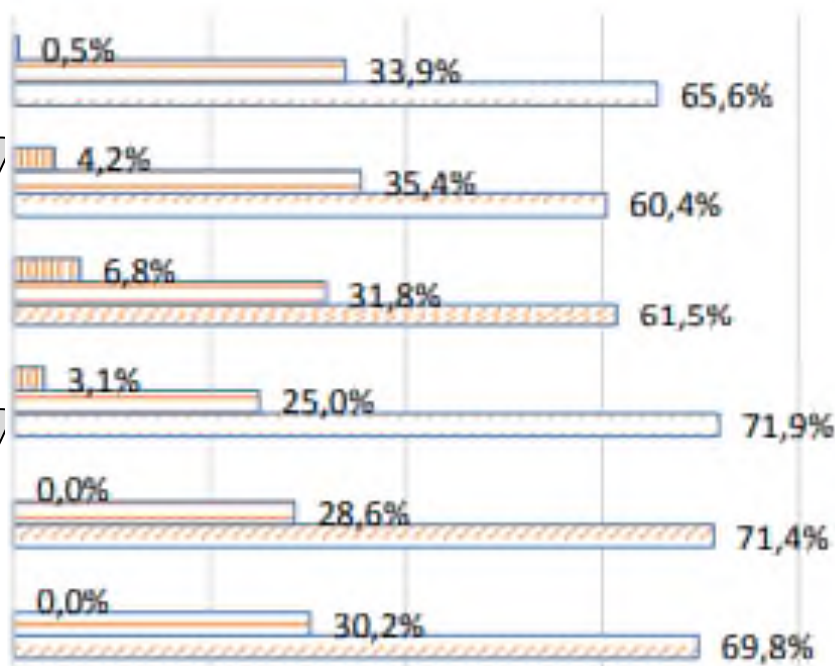

Рис. 2 Результати вхідного контролю для навчання пізнавального компонента готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання

Дослідженням для самооцінки навички та практичні здібності у застосуванні технологій дистанційного навчання.

Викладачам університету було запропоновано такі запитання:

- Чи знаєте ви, як працювати у системі дистанційного навчання, яка

використовується на базі вашого закладу?

Виберіть відповідь "Так", "Ні", "Я не можу дати чітку відповідь".

НУБІП УКРАЇНИ

- Чи знаєте ви, як використовувати систему дистанційного навчання для створення навчальних матеріалів? різні ресурси та елементи?
Виберіть відповідь "Так", "Ні", "Я не можу дати чіткої відповіді."

- Чи знаєте ви, як судити про якість дистанційного навчання?

НУБІП УКРАЇНИ

Виберіть відповідь "Так", "Ні", "Я не можу дати чіткої відповіді"

- Чи вмієте ви використовувати різні інформаційні та комунікаційні технології у навчальному процесі (електронна пошта, відеоконференції, Ви їх

знаєте Методи, Прийоми та Засоби Необхідні для використання дистанційного

навчання ... Зрозумійте роль і важливість використання технологій дистанційного навчання в

НУБІП УКРАЇНИ

- Чи знаєте ви цілі впровадження системи дистанційного навчання в освіті ...

- Які найважливіші системи дистанційного навчання ви знаєте? є їх найважливішими...

НУБІП УКРАЇНИ

- Які освітні послуги, на вашу думку, можна реалізувати за допомогою ...

- Чи знаєте ви фактори, що перешкоджають використанню дистанційного навчання...

НУБІП УКРАЇНИ

Когнітивний компонент формування (Я точно знаю. У мене є деякі знання, яких я взагалі не знаю електронні навчальні матеріали, віртуальні лабораторії)?

Виберіть відповідь «Так», «Ні», «Я не можу дати чіткої відповіді».

НУБІП УКРАЇНИ

- Чи знаєте ви, як провести проміжну чи кінцеву перевірку за допомогою.... організовано? Система дистанційного навчання? Виберіть відповідь «Так», «Ні», «Я не можу дати чіткої відповіді».

При аналізі результатів формування технологічної складової ми зрозуміли, що така відповідність між вибраною відповіддю та

НУБІП УКРАЇНИ

рівнями: "ні" - низький рівень, "я не можу дати чітку відповідь" - середній - рівень, "так" - високий рівень. На основі отриманих результатів створено діаграму, що відображає формування технологічної складової за показниками. Відповіді вчителів на запитання, що відображають процентну сформованість технологічної складової, розподілилися таким чином (рис. 3).

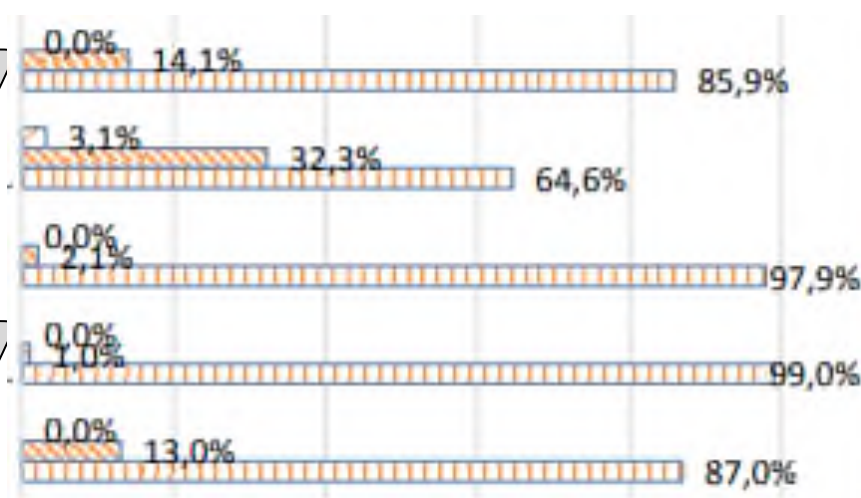

Рис.3. Результати вхідного контролю формування технологічної складової готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання

Слід зазначити, що вхідний контроль учасників викладачів університету в експерименті були організовані за допомогою форми Google, яка дозволяє статистично обробляти результати за підтримки інтегрованих інтерактивних інструментів.

- Чи знаєте ви, як працювати в системі дистанційного навчання на основі ваших...
- Ви знаєте, як створювати навчальні матеріали за допомогою системи дистанційного навчання, ...

НУБІП України

Чи знаєте ви, як оцінити якість дистанційного навчання?

- Чи можете ви використовувати різні інформаційні та комунікаційні технології ...

- Чи можете ви організувати проміжні або ступені? Керування системою ...

НУБІП України

Технологічний компонент формування готовності так, я не можу дати однозначну відповідь ні

Узагальнюючі характеристики мотиваційних, пізнавальних та

технологічних компонентів за показниками та рівнями у відсотках розраховували за формулою:

НУБІП України

$$\frac{\sum_{i=1}^n K_i}{n * 192} * 100\%, \text{ где}$$

НУБІП України

K - кількість відповідей по кожному питанню,

i - номер питання,

n - кількість питань,

НУБІП України

192 - загальна кількість респондентів (викладачів вузу, які брали участь в експерименті).

Результати вхідного контролю первинних рівнів всіх розглянутих

показників компонентів готовності викладачів вузу до застосування

технологій дистанційного навчання наведені на мал. 4

НУБІП України

НУБІП України

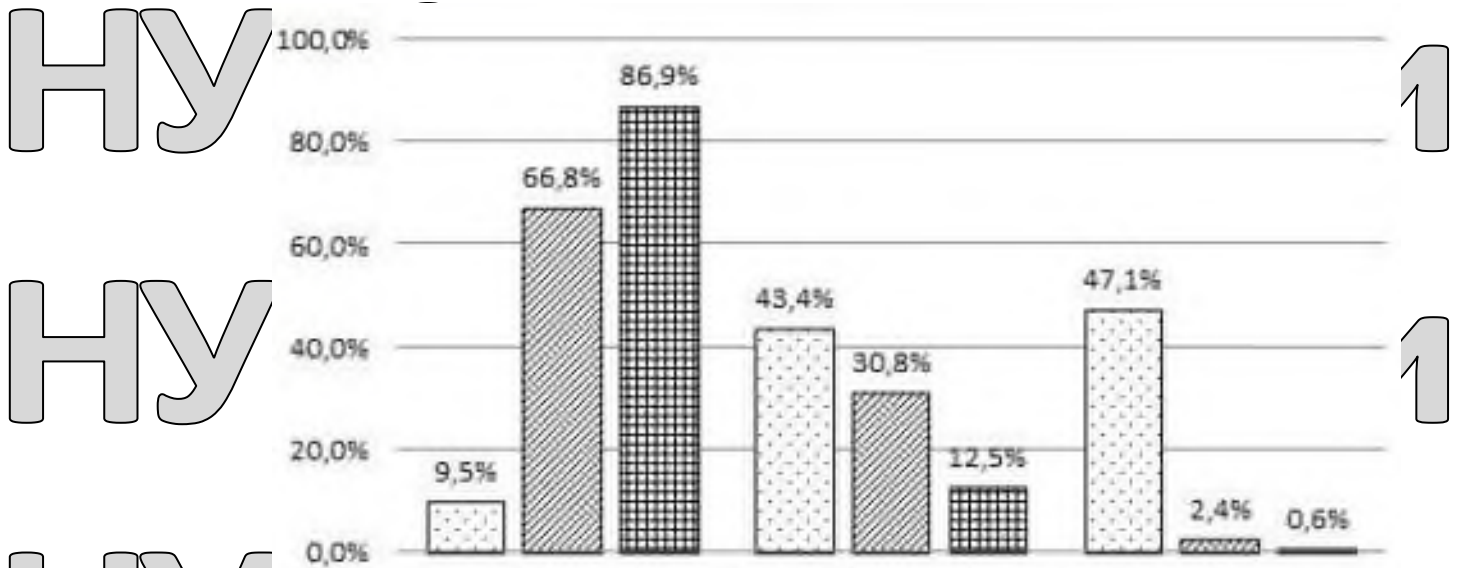

Рис.4. Результати входного контролю сформованості компонентів готовності викладачів вузу до застосування технологій дистанційного навчання

Дані, отримані з початкової діагностики на рівні підготовки готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання, послужили основою для діагностики рівня підготовки базового рівня ІКТ - компетентності викладачів університету, які брали участь у навчальному експерименті.

Викладачам запропонували анкети з питаннями такого роду [56]:

I. Обчислювальний пристрій

1. Що таке системний блок?
2. Що таке мережева карта?
3. Як правильно вмикати / вимикати комп'ютер?
4. Як вставити дискету в привід?
5. Що таке периферійні пристрої?
6. Як відсканувати фотографію?
7. Як підключити принтер і надрукувати текст?
8. Що таке файл, папка, ярлик?

НУБІП України

II. ВІКНА

1. Що таке робочий стіл?
2. Чим робоче вікно відрізняється від діалогового?
3. Що таке стандартні вікна WINDOWS?

НУБІП України

4. Що таке заявка?
5. Для чого призначена панель завдань?
6. Як перемикатися між програмами?
7. Як змінити розмір вікна?

НУБІП України

8. Як скопіювати файл в іншу папку?
9. Як змінити назву файлу?
10. Як мені знайти потрібний файл за назвою, якщо я не знаю, у якій

папці

він знаходиться?

НУБІП України

11. Як видалити непотрібну програму?
12. Як запустити необхідну програму?

III. СЛОВО

НУБІП України

1. Як відкрити документ (відобразити текст на екрані)?
2. Як встановити відступ абзацу?
3. Як змінити розмір шрифту?
4. Як я можу скопіювати частину тексту та вставити її в інше місце?

НУБІП України

5. Як створити таблицю?
6. Як вставити відскановану фотографію?
7. Як написати текст у кількох стовпцях?
8. Як зміст документа автоматично оновлюється?

IV. Презентації

НУБІП України

1. Як створити презентацію на основі шаблону дизайну?
2. Як приховати слайд?
3. Як розмістити фотографію або фрагмент відео на слайді?

4. Як ви створюєте схеми та графічні зображення на слайдах?
5. Як налаштувати анімацію на слайді?
6. Як об'єднати кілька фігур в один об'єкт?
7. Як вставити слайди \ видалити їх?

В. ІНТЕРНЕТ

1. Що таке WWW?
2. Як надіслати файли електронною поштою?
3. Як відрізнити URL-адресу веб-сайту від адреси електронної пошти залежно від того, як він виглядає?
4. Чи знаєте ви, як знайти інформацію в Інтернеті?
5. Чи використовуєте ви інтерактивні технології навчання, цифрові освітні ресурси?
6. Чи знаєте ви переваги створення документа в Документах Google?

Під час підготовки результатів діагностики рівня освіти базової ІКТ-компетенції було виявлено, що 41 викладач університету не володіє достатньою ІКТ-компетентністю. В результаті 41 осіб (що відповідає 21,4% від загальної кількості учасників тесту) повинні були взяти участь у спеціально розробленому курсі підвищення кваліфікації у рамках додаткової професійної програми "Освіта освітнього середовища з використанням інформаційно-комунікаційних технологій" з навантаженням 144 години навчання.

Програма курсу підвищення кваліфікації для додаткової професійної програми "Виховання освітнього середовища з використанням інформаційно-комунікаційних технологій" містить теоретичний матеріал з основи роботи з операційними системами (Windows XP, Windows 7), пакети програм Office (MS Office Word, MS Office Excel, версії MS Office Power Point 2003/2007/2010), пакети програм (MS Office Picture Manager, Movie Maker), хмарні технології (на основі документів Google). Навчання у курсі підвищення

кваліфікації "Формування освітнього середовища за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій" можливе на денній, заочній та дистанційній формі навчання з дистанцією навчання технологіям на відстані Learn Moodle – це аналог нашого Elearn, платформа для взаємозв'язку студентів з викладачами закладу вищої освіти.

2.2. Застосування методів і прийомів для підвищення кваліфікації

викладачів з во

Курс підвищення кваліфікації «Формування освітнього середовища з використанням інформаційно-комунікаційних технологій» містить наступні основні розділи і теми [67]:

Розділ 1. Нормативне та правове забезпечення застосування технологій дистанційного навчання та електронного навчання в освітньому процесі

Основні положення Проекту Наказу Міністерства освіти та науки України про затвердження Порядку застосування організаціями, здійснюють освітню діяльність, електронного навчання, дистанційних освітніх технологій при реалізації освітніх програм.

Розділ 2. Основи роботи в системі дистанційного навчання Moodle:

- Реєстрація в системі Moodle.

- Інтерфейс курсу.

- Редагування профілю користувача.

- Обмін повідомленнями в системі Moodle.

- Ресурси і елементи курсу.

- Види завдань.

- Відповідь у вигляді тексту.

- Відповідь у вигляді файлу.

- Відповідь поза сайтом.

Організаційно-технічні питання по роботі в СДО Moodle [37].

Розділ 3. Інформаційні та телекомунікаційні технології в освітній діяльності:

Введення в Microsoft Windows:

- Інформаційні та телекомунікаційні технології - утворення.

- Введення в Windows 7, Windows XP.

- Шпаргалка для учня.

- Підготовка навчально-методичних матеріалів в Microsoft Word;

- Основи підготовки документів засобами Microsoft Office Word.

- Форматування шрифтів і абзаців в Microsoft Office Word

2003/2007/2010.

- Робота з картинками, форматування таблиць Microsoft Office Word

2003/2007/2010.

- Розробка електронних освітніх ресурсів в Microsoft Office Word.

- Робота з шаблонами в Microsoft Office Word 2003/2007/2010.

- Злиття документів в Microsoft Office Word 2003/2007/2010. Створення

дидактичних матеріалів засобами Microsoft Excel

- Основи роботи в Microsoft Office Excel 2003/2007.

- Основи розробки тесту з використанням макросів в Microsoft Office

Excel 2003/2007.

- Підготовка презентацій засобами Microsoft PowerPoint:

- Створення презентацій Microsoft Office PowerPoint 2003/2007.

- Налаштування та оформлення презентацій Microsoft Office PowerPoint

2003/2007.

Основи роботи в Інтернет:

- Сервіси мережі Інтернет: WWW і Електронна пошта.

- Пошук інформації в мережі Інтернет.

- Створення, робота і публікація Google Документів;

Хмарні сервіси. Реєстрація акаунта в Google. Вхід в Google Документи.

- Створення текстового Google-документа. Вставка графічних елементів.

- Переклад документа.
- Створення табличного Google-документа, презентації, малюнка.
- Створення і робота з Google-формами.
- Технології створення і обробки графічної інформації:

- Розробка електронних освітніх ресурсів в Microsoft Office Picture Manager
- Запуск програми і перегляд малюнків. Редагування зображень.
- Технології створення і обробки і відеоінформації
- Загальні відомості про цифрове відео.

- Стандарти та структура мультимедійних файлів.
- Навчальний відеоролик як форма подання навчальної інформації.
- Монтаж відео в програмі Windows Movie Maker. Теоретичні відомості про роботу в програмі Windows Movie Maker.

Курс підвищення кваліфікації містить лабораторні роботи по всьому теоретичного матеріалу [76]:

1. Лабораторна робота №1. Microsoft Office Word 2003/2007/2010.

Форматування тексту, картинки.

2. Лабораторна робота №2. Microsoft Office Word 2003/2007/2010.
Створення і форматування таблиць.

3. Лабораторна робота №3. Microsoft Office Word 2003/2007/2010.

Засоби автоматичного створення змісту.

4. Лабораторна робота №4. Microsoft Office Word 2003/2007/2010.
Створення шаблонів документів з використанням полів форми.

5. Лабораторна робота №5. Microsoft Office Word 2003/2007/2010. Злиття документів.

6. Лабораторна робота №6. Microsoft Office Excel 2003/2007. Форматування таблиць, створення діаграм.

7. Лабораторна робота №7. Розробка тесту засобами Microsoft Office Excel 2003/2007.

8. Лабораторна робота №8. Створення інтерактивної презентації в Microsoft Office PowerPoint 2003/2007.

9. Лабораторна робота №9. Створення Google-документа з спільним доступом.

10. Лабораторна робота №10. Створення Google-форми.

11. Лабораторна робота №11. Microsoft Office Picture Manager.

Редагування зображень.

12. Лабораторна робота №12. Прийоми відеомонтажу в Windows Movie Maker. Необхідно відзначити, що слухачам курсу підвищення кваліфікації в рамках вивчення офісних додатків (Microsoft Office Word, Excel, PowerPoint)

були запропоновані для виконання лабораторні роботи за різними версіями програмного продукту (2003, 2007, 2010). Слухачі курсу могли вибирати, яку з лабораторних робіт виконати в відповідність до встановленої у них на робочому або домашньому персональному комп'ютері версії програмного забезпечення. Як приклад наведемо одну з лабораторних робіт по модулю

«Інформаційні та телекомунікаційні технології в освітній діяльності», підготовка навчально-методичних матеріалів в Microsoft Office Word.

Лабораторна робота №2

Створення і форматування таблиць в Microsoft Office Word 2007 у даній

лабораторній роботі будемо створювати і формувати таблицю.

Кінцевим результатом стане таблиця подібна до цієї:

більше відсотків завдань [29]. Таким чином, завдяки оволодінню додатковою програмою професійної підготовки "Дизайн освітнього середовища з інформаційно-комунікаційними технологіями" викладачів університетів, сформовано базові знання інформаційно -комунікаційних технологій.

Окреслимо методологічні підходи, які були використані при навчанні готовності професора коледжу використовувати технології дистанційного навчання.

Концепція методичної системи врахована в наукових працях різних наукових авторів, таких як: Л. В. Занков, Т. Ю. Китаївська, В. В. Краєвський, В. Г. Криєцько, А. В. Могильов, А. М. Новіков, А. Є. Поличка, В. Хуторського та ін.

Під методичною системою В. В. Краєвський та А. В. Хуторський розуміли цілісну модель навчальної діяльності, яка потім конкретизується у проєкті цієї діяльності. Коли ми говоримо про освіту, методологічна система включає навчальну програму для викладання певних предметів та матеріали, до яких включена ця програма: підручники, збірники проблем, книги для читання, наочні посібники, засоби навчання тощо [92].

Л. В. Занков визначив методичну систему як систему, в якій дидактичні принципи відіграють провідну та регулюючу роль в організації системи освіти [75].

Підхід до функціональної діяльності від А. М. Новікова на основі поглибленого аналізу контексту в процесі навчання в методичній системі та щодо визначення основних вимог до властивостей цей процес:

- Презентація в єдності змісту та характеристик діяльності навчання;
- Роздуми про одночасну діяльність вчителя та учня в їхній динамічній

взаємодії;

Уявлення про основну функціональну взаємодію вчителя та учнів під контролем викладача безпосередньо або опосередкованого через діяльність учнів [36].

У працях В. Г. Крисько методологічна система визначається як набір взаємопов'язаних та взаємозалежних методів, форм та засобів навчання, планування та організація, контроль, аналіз, співвідношення розвитку навчального процесу з метою підвищення ефективності тренінгу [10].

А. В. Могильов зазначив, що методична система має враховувати соціальний контекст розвитку освіти, особливо її інформатизацію, з відповідною корекцією та радикальним переосмисленням цілей, змісту, форм та методи навчання на сучасному рівні [17].

Тому, на основі вищевикладеного, детальніше розглянемо цілі, зміст, методи, форми та засоби, щоб сформувати готовність викладачів коледжу використовувати технологію дистанційного навчання.

На підготовчому етапі експерименту викладачам коледжу було запропоновано підвищити свої навички для вивчення основ застосування технологій дистанційного навчання для роботи.

Для цього була розроблена додаткова програма підвищення кваліфікації

"Організація дистанційного навчання у навчальному закладі" (з навантаженням 144 години навчання). Цю програму затвердила Вчена рада.

Навчальний курс має створити:

Мотивацію у впровадженні нової інформації та комунікаційні технології, у тому числі технології дистанційного навчання, у навчальному процесі університету;

зацікавленість у створенні та використанні нових форм навчання та їх інтеграції з іншими формами навчання;

зацікавленість у допомозі формувати інформаційно-освітнє середовище університету;

- Інтерес до збагачення та розвитку власного педагогічного досвіду

Використання технологій дистанційного навчання;

Знання нового законодавства.

2.3. Аналіз результатів педагогічного експерименту

На останніх етапах навчального експерименту для оцінки ступеня підготовки викладачів зов до готовності використовувати технології дистанційного навчання ми провели остаточну перевірку, яка відображала навчання мотивації, пізнавальні та технологічні компоненти готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання.

Учасникам експерименту було запропоновано відповісти на запитання: подібні до питань про контроль доступу.

Варіанти відповідей на запитання про формування мотиваційного компонент готовності викладачів університету використовувати технологію дистанційного навчання, яка була прийнята: "Так", "Ні", "Я не можу дати чітку відповідь".

Аналізуючи результати формування мотиваційного компонента, ми зрозуміли відповідність між обраною відповіддю та рівнями: "ні" - низький рівень, "Я не можу дати одна чітка відповідь" - середній рівень, "Так" - високий рівень.

На основі отриманих результатів була створена діаграма, яка формує мотиваційний компонент, відображає показники (рис. 5)

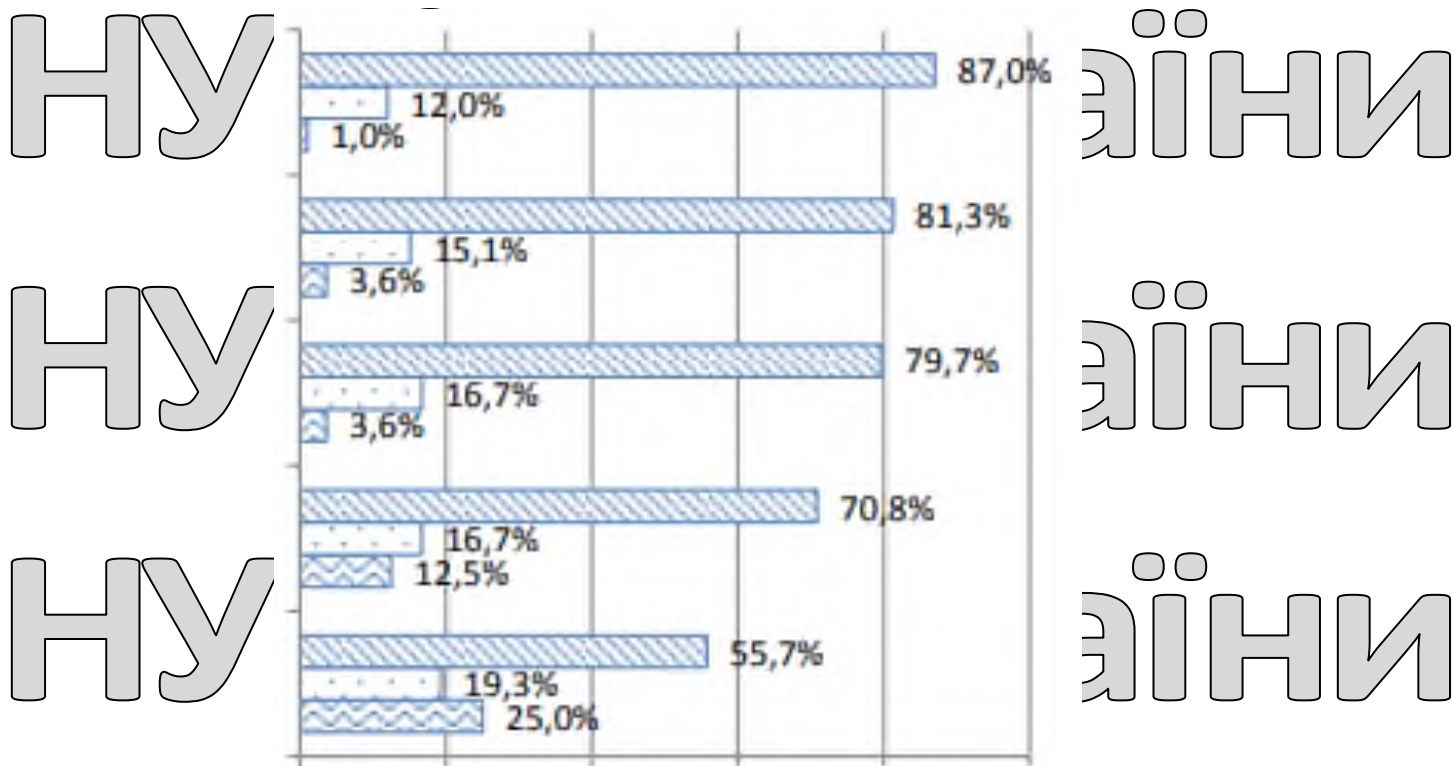

Рис.5 – Результати підсумкового контролю формування мотиваційної складової готовності викладачів використовувати технології дистанційного навчання

При організації підсумкового контролю для перевірки освітнього рівня когнітивного компонента готовності викладачів університетів до навчання дистанційному навчанню викладачам університетів було запропоновано оцінити свої знання з бали від 1 до 3 (1 - зовсім не знаю, 3 - знаю досконало).

При аналізі результатів формування мотиваційного компонента навчання готовності високий середній низький когнітивний компонент ми зрозуміли таку відповідність між вибраними точками та рівнями: 1 бал - низький (я не знаю), 2 бали - середній рівень (я маю певні знання), 3 бали - високий рівень (знаю досконало).

На основі отриманих результатів побудовано діаграму, що відображає сформованість когнітивного компонента за показниками (рис.6)

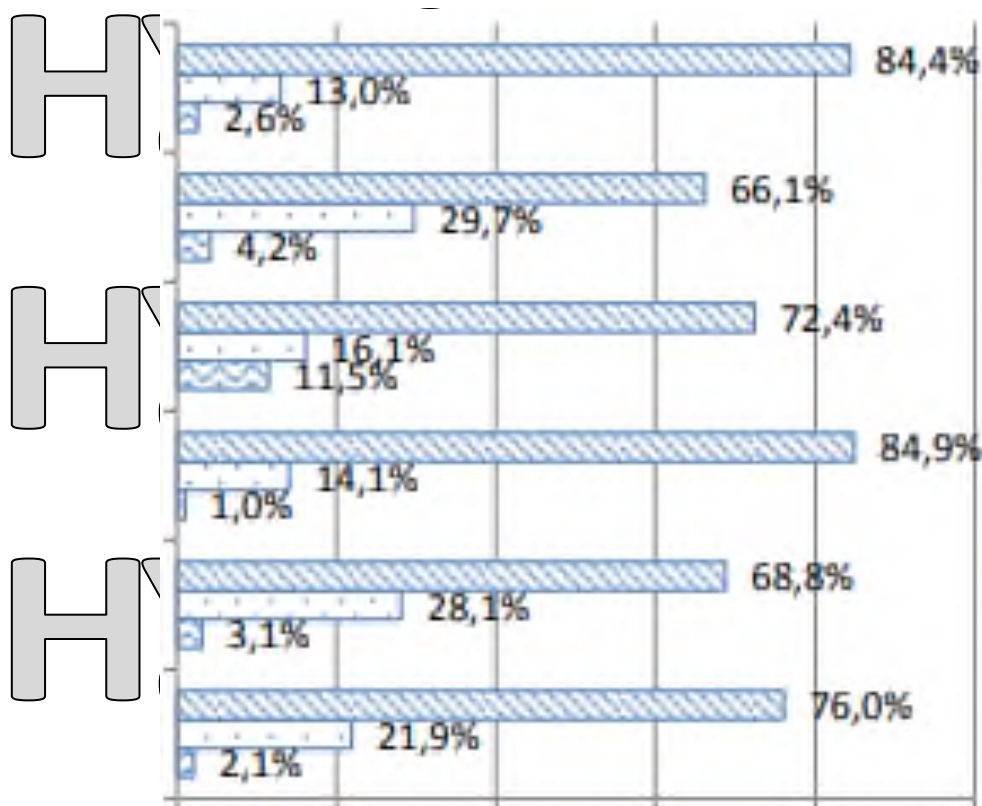

Рис.6 - Результати підсумкового контролю формування когнітивного компонента готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання

При організації підсумкового контролю перевірити рівень формування технологічного компонента готовності викладачів університету щодо використання технологій дистанційного навчання, викладачів збо було запропоновано відповісти на запитання з такими можливими відповідями:

"Так", "Ні", "Я не можу дати чіткої відповіді".

Аналізуючи результати формування технологічного компонента, ми зрозуміли відповідність між обраною відповіддю та рівнями: "ні" - низький рівень, "я не можу дати чітку відповідь" - середній рівень, "так" - високий рівень.

На основі отриманих результатів побудовано діаграму, що відображає сформованість технологічного компонента за показниками (рис. 7).

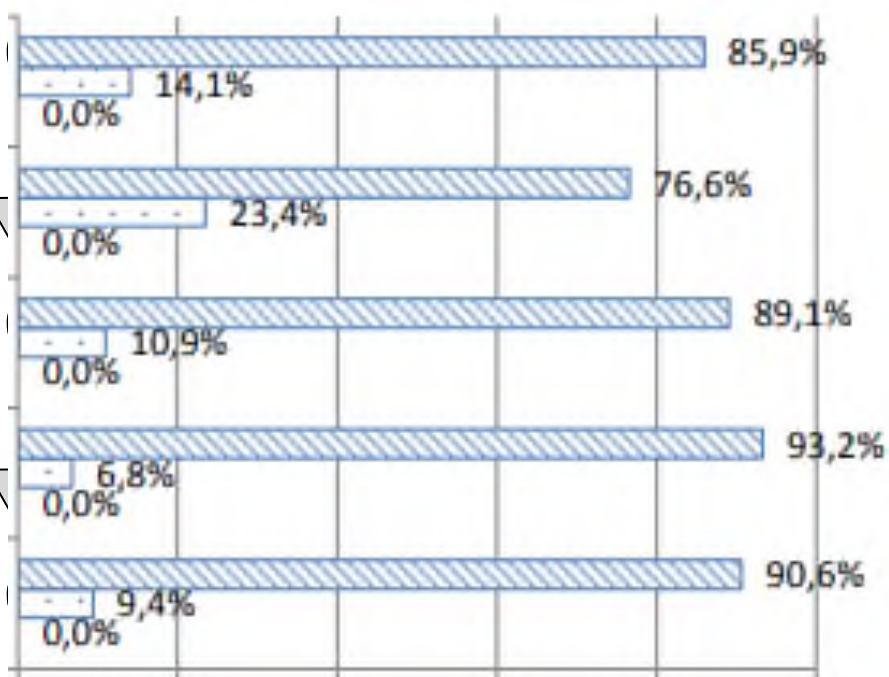

Рис. 7 – Результати вихідного контролю сформованості технологічного компонента готовності викладачів вузу до застосування технологій дистанційного навчання

Результати вихідного контролю рівнів всіх розглянутих показників компонентів сформованості готовності викладачів вузу до застосування технологій дистанційного навчання наведені на діаграмі (рис. 8).

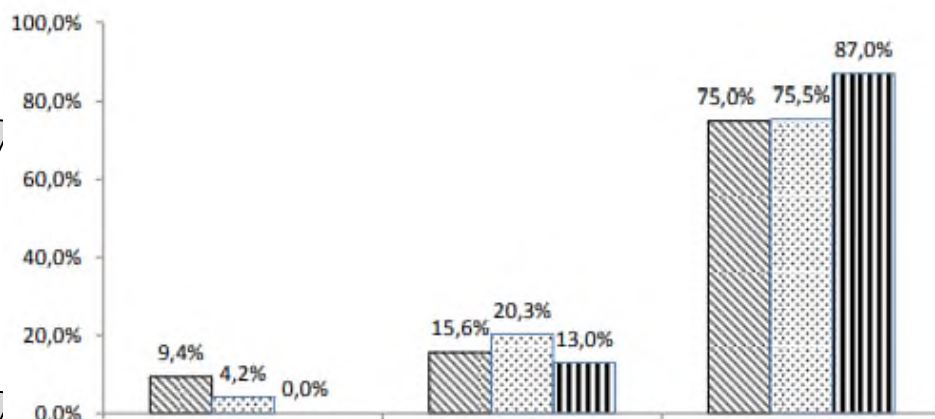

Рис. 8 Результати вхідного контролю сформованості компонентів готовності викладачів вузу до застосування технологій дистанційного навчання

Висновки до 2 розділу

У межах цього розділу було проведено експеримент використання технологій дистанційного навчання викладачами з во, а саме мотиви викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання, а також професійні знання, уміння та навички в галузі із застосуванням технологій дистанційного навчання був використаний метод експертного оцінювання .

В рамках педагогічного експерименту було проведено діагностику готовності викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання. Щоб оцінити рівень готовності викладачів використовувати технології дистанційного навчання, було проведено вступну перевірку, яка включала навчання мотиваційного, пізнавального та технологічного компоненти готовності викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання.

Аналіз результатів вхідної перевірки показав, що загалом більшість тестової групи на етапі дослідження освітнього експерименту ще не готова до використання технологій дистанційного навчання у вигляді набору показників усіх трьох компонентів (мотиваційний, когнітивний, технологічний).

Отримані дані послужили підставою для діагностики рівня формування базових навичок використання ІКТ у викладачів університетів , які беруть участь у навчальних експериментах. В ході обробки результатів діагностики рівня освіти базових навичок використання ІКТ було виявлено, що 41 викладач університету не мав достатніх навичок використання ІКТ, цим викладачам було

запропоновано спеціально розроблена додаткова підготовка для додаткової професійної програми "Формування освітнього середовища з інформаційно-комунікаційними технологіями" тривалістю 144 академічні години.

Аналіз результатів навчання показав, що відсоток оволодіння цією додатковою професійною програмою безперервного професійного навчання склав 86,6% для 41 викладача університету.

На останній фазі формувальної фази педагогічного експерименту для оцінки готовності викладачів університету з використання технологій дистанційного навчання, було здійснено контроль результатів, який відображає навчання мотиваційному, пізнавальному та технологічному компонентам та готовність викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

У магістерському проєкті визначається потенціал технологій дистанційного навчання для викладачів університету, а це можливість створення інноваційного інформаційного та освітнього середовища;

мобільність, відкритість, доступність, інтерактивність навчання з за допомогою технологій дистанційного навчання; залучення більшої кількості студентів з інших регіонів; можливість створення індивідуального освітнього шляху для студентів; економічна ефективність дистанційного навчання; візуалізація навчальної інформації; застосування гіпертекстової структури

освітніх ресурсів; можливості для організації інклюзивної освіти; зменшити навантаження в класі на вчителів.

Готовність викладачів університету використовувати технології дистанційного навчання розуміється як інтегративна риса професійної особистості, включаючи необхідність використання технологій дистанційного

навчання для оптимізації навчального процесу та також інтерес до безперервної освіти та самоосвіти у сферах інформаційних та комунікаційних технологій; Знання, навички та практичні навички, необхідні для здійснення професійної діяльності за допомогою апаратного та програмного забезпечення,

інформаційно-методичних ресурсів дистанційного навчання, у тому числі, включаючи автоматизовані системи навчання та автоматизовані системи для контролю знань.

У роботі готовність викладачів ЗВО використовувати технології дистанційного навчання розглядається на основі того, що їх структура містить такі компоненти: мотиваційний (відбиває мотиви, значення, цілі, бажання

викладача університету організувати дистанційне навчання та застосовувати

технології дистанційного навчання у своїй професійній діяльності),

пізнавальний (включає знання та поняття, що дозволяють ефективно використовувати технології дистанційного навчання в їх професійній

діяльності) і технологічні (набір практичних навичок, необхідних для

виконання діяльності з за допомогою дистанційної технології навчання).

Кожен із перелічених вище компонентів включає показники ефективності готовності викладачів університету використовувати технологію

дистанційного навчання (високий, середній, низький).

Теоретично розкриваються педагогічні умови підготовки викладачів університету до використання технологій дистанційного навчання: поступове

підвищення готовності викладачів університету технологій дистанційного навчання (формування базових навичок використання ІКТ на основі технологій

дистанційного навчання; навчання готовності викладачів університету

використовувати технології дистанційного навчання на основі створення модульного змісту курсу, що ключових можливостей системи дистанційного

навчання); Створення в університеті інформаційного та освітнього середовища

, що реалізує можливості технологій дистанційного навчання, включаючи

апаратне забезпечення, безкоштовне та комерційне програмне забезпечення, функціонування нормативна документація університету регулюється.

Аналіз результатів експериментальної роботи показав, що теоретично визначені та практично реалізовані педагогічні умови забезпечують ефективно

формування готовності більшості викладачів університету до дистанційного навчання

НУБІП України

Результати дослідження можна використати в системі додаткового професійного навчання педагогічного персоналу, а також для організації навчального процесу студентів університету за напрямом педагогічної підготовки.

НУБІП України

Дослідження не охоплює всієї проблеми підготовки викладачів університетів до використання технологій дистанційного навчання у зв'язку з постійним технічним та технологічним розвитком інформації та комунікаційні технології, що передбачає появу нових тенденцій використання дистанційного навчання в освіті.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Список використаних джерел

1. Абакумова, Н. Н. Компетентнісний підхід в освіті: організація та діагностика / Н. Абакумова, І. Малцова. - Томськ: Томський штат. ун-т, 2007.

- 368 с.

2. Абакумова, Н. Н. Освітні умови для розробки та впровадження

технології дистанційного навчання : На основі матеріалу навчальної програми

: Автореф. дис. ... Канд. пед. Наук: 13.00.01 / Н. Н. Абакумова. - Томськ, 2003.

- 20 с.

3. Абдулліна, О. А. Загальнопедагогічна підготовка вчителя в системі

вищої педагогічної підготовки / О. А. Абдулліна. - М.: Просвітництво, 1984. -

190 с.

4. Абросімов, А. Г. Інформаційно-освітнє середовище навчального

процесу в університеті / А. Г. Абросімов. - М.: Освіта та інформатика, 2004. -

256 с.

5. Адольф, В. А. Методичні підходи до формування інформаційної

культури вчителя / В. А. Адольф, І. Ю. Степанова // ІТ та освіта. - 2006. - № 1

- С. 2-8.

6. Азімов, Є. Г. Новий словник методичних термінів та понять (теорія

та практика навчання мови). / Азімов Є.Г., Щукін А.Н. - М.: Verlag ICAR. -

2009.

НУБІП України

7. Сучасні аспекти багаторівневого навчання в університеті / [Гулякін Д. В. та інші]; За редакцією Д. В. Гулякіної. - Георгіївськ: СевКавГТУ, 2011. - 122 с. : Мал.

8. Александрова, Н. А. Організація самостійної освітньої діяльності студентів-заочників педагогічного університету на основі технологій дистанційного навчання: дис. ... Доктор. пед. Наук: 13.00.08 / Н. А. Александрова. - Саратов, 2008. - 183 с.

9. Алексєєва, Н. Р. Зміст університетської підготовки викладачів за напрямом використання інформаційно-комунікаційних технологій у контексті загальної педагогіки та предметного спрямування [електронний ресурс] / Е.Ю. Грабко, Н.Р. Алексєєва // Сучасні проблеми науки та освіти. - 2014. - № 6. - Режим доступу: <http://www.scienceeducation.ru/120-15347> (дата звернення: 12.11.2014)

10. Алізарчик Л. Л. Розробка педагогічно-методичних комплексів з використанням навчального середовища Moodle / Л. Л. Алізарчик, О. Н. Мурашкевич // Наукові записки ІО РАО, 2011 - № 36. - С. 99-105.

11. Андрєєв, А. А. Дистанційне навчання: природа, технологія, організація / А. А. Андрєєв, В. І. Солдаткін. - М.: МЕСИ, 1999. - 196 с.

12. Андрєєв, А. В. Практика електронного навчання з Moodle. / А. В. Андрєєв, С. В. Андрєєва, І. Б. Доценко - Таганрог: Вид-во. ГТІ СФУ, 2008. - 146 с.

13. Андрєєв В. В. Показники ефективності суб'єктив'ного процесу на основі аналізу структури систем управління якістю вузів / В. В. Андрєєв, Н. В. Герова // Російський науковий журнал. - 2013. - № 1 (32). - С. 139-147.

14. Андрєєв В. І. Педагогіка: Курс творчого саморозвитку. 2-е вид. - Казань: Центр інноваційних технологій, 2000. - 451 с.

15. Андреев, В. І. Університетська педагогіка. Інноваційний прогностичний курс: навч. Допомога / В.І. Андреев. - Казань: Центр інноваційних технологій, 2005. - 500 с.

16. Архангельський, С. І. Лекції про наукову організацію навчального процесу у вищій школі / С. І. Архангельський. - М.: Вища школа, 1976. - 200 с.

17. Атанасян, С. Л. Освітнє інформаційне середовище Формування педагогічного університету: Авт. дис. ... док. пед. Наук 13.00.02 / С. Л. Атанасян. - М., 2009. - 49 с.

18. Афанасьєв, А. Н. Моделі та методи інтелектуалізації освіти Середовище на основі Moodle / А. Н. Афанасьєв, Н. Н. Войт // Учені записки ISGZ, 2013. - № 1-1 (11). - С. 43-48.

19. Бабанський, Ю. К. Методи навчання в сучасній загальній освіті Школа: Наукове видання / - М.: Освіта, 1985. - 208 С.

20. Бабанський, Ю. К. Педагогіка. Навч. Посібник для студентів навчальних інститутів / Ю. К. Бабанський, [Ред. Ю. К. Бабанський]. - 2 - е вид., Доп. та переглянуто. - М.: Освіта, 1988. - 479 с.

21. Бакалов, В.П. Дистанційне навчання. Концепція, зміст, управління / В. П. Бакалов, Б. І. Крук, О. Б. Журавльова. - М.: Прямє з'єднання - Телеком. - 2008. - 108 с.

22. Баранова Т. А., Максимова О. А., Фоміна А. А. Створення сучасного інформаційно -освітнього середовища навчального закладу // ІТ та освіта. Серія: Педагогіка - № 1. - 2007.

23. Баранова, Т. А. Створення сучасного інформаційно -освітнього середовища навчального закладу // ІТ та освіта, Серія: Педагогіка. - № 1. - 2007.

24. Басурматова, Л. А. Роль компетенції ІКТ вчителів предметників у

процесі. Інформаційні технології в освіті / Л. А. Басурматова., Л. С. Хуснутдінова - [Електронний ресурс]. - {{1 млн. : Видавництво ІТО - Томськ, 2009. - Режим доступу: <http://ito.edu.ru/2009/Tomsk/IV/IV-0-116.html>

25. Батишев, С. Я. Енциклопедія професійної освіти та навчання: у 3 -х томах Т. 1 / с. Я. Батишев. - М.: АПО, 1998. - 568 с.

26. Бачуріна, Л. А. Веб -портал як засіб управління віддаленим освітнім проектом // Л. А. Бачуріна, С. Л. Подвальний, Н. В. Ярчикова // Вісник Воронежського державного технічного університету, 2009. - Т. 5. - No 1. - С. 20-

22.

27. Беспалько, В. П. Освіта та навчання за участю комп'ютерів (педагогіка третього тисячоліття) / В. П. Беспалько. - М.: МОДЕК, 2002. - 352 с.

28. Беспалько, В.П. Педагогіка та передові технології / В.П.Беспалько. - 1 млн. : ІРОМО Росія, 1995. - 336 с.

29. Беспалько, В.П. Умови освітніх технологій / В.П.Беспалько. - {{1 млн. : Педагогіка, 1989. - 192 с.

30. Беспалько, В. П. Основи теорії педагогічних систем / В. П. Беспалько - Воронеж, Воронежський державний університет, 1983. - 175 с.

31. Босова, Л. Л. Тлумачний словник термінів понятійного апарату комп'ютеризації освіти / Л. Л. Босова, І. В. Роберт, Т. А. Лавіна; [всього менше . Ред. ІВ Роберта та ін.]. - М.: Біноміальний; Лабораторія. Знання, 2011. - 69 с.

32. Бурмакіна, В. Ф. ІКТ -компетентність студентів / В.Ф.Бурмакіна, І. Н. Фаліна - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sitos.mesi.ru/Default.aspx?id=6>

33. Бурмістрова Є. В. Проектування навчального процесу (за допомогою дистанційних технологій) в університеті: дис. ... Канд. пед. наук: 13.00.08 / Є. В. Бурмістрова. - Омськ, 2005. --271 с.

34. Бусигіна, А. Л. Професор - Професія: теорія структури змісту підготовки викладача ЗВО / А. Л. Бусигіна. - 2-е вид., переп. і доп. - Самара: СамГПУ, 2003. - 197 с.: Рис.

35. Бухаркіна, М. Ю. Мультимедіа: від вуличних шоу до навчальних посібників / М. Ю. Бухаркіна // Іноземні мови в школі, 2009. - № 5. - С. 9-15.

36. Вінник, Великобританія Використання електронного освітнього середовища Moodle. Організація самостійної роботи студентів / В. К. Вінник // Вісник Гуманітарного інституту Північного Кавказу, 2012. - № 1. - С. 182-186.

37. Виготський, Л. С. Психологія освіти / Л. С. Виготський; [Відредаговано В. В. Давидова]. - М.: Педагогіка, 1991. - 480 с.

38. Гаврилова, Є. Л. Модель освітньої взаємодії в системі відкритої професійної дистанційної освіти дорослих: дис. ... канд. наук / Є. Л. Гаврилова. - М., 2003. - 239 с.

39. Гальперін, П. Я. Вступ до психології. Навч. Посібник для ЗВО / с. Й. Гальперін. - М.: Університет, 1999. - 332 с.

40. Герова Н. В. Принципи використання електронного портфоліо студентів / Н. В. Герова, В. В. Андреев, В. Є. Лихачов // Психологічний - навчальний пошук. - 2011. - № 4 (20). - С. 83-94.

41. Герова, Н.В. Аналіз забезпечення безперервної інформаційної підготовки студентів за освітніми напрямками гуманітарних профілів / Н. В. Герова // Російський науковий журнал. - 2012. - № 5 (30). - С. 148-153.

42. Герова Н. В. Аналіз професійної діяльності студентів гуманітарного напрямку з освітніх профілів в аспекті інформаційної освіти / Н. В. Герова // Російський науковий журнал - 2011. - № 1 (20). - С. 117-122.

43. Герова, Н. В. Концепція двоетапної підготовки студентів гуманітарного профілю у галузі інформатики, інформаційних та комунікаційних технологій / Н. В. Герова // Психологія - навчальна. пошук. - 2011. - № 4 (20). - С. 116-124.

44. Герова, Н. В. Загальна характеристика модулів дисциплін «Інформатика та ІКТ» за напрямом «Освіта» в рамках дворівневої системи освіти / Н. В. Герова // Російський науковий журнал. – 2010. – № 4 (17). – С. 103-108.

45. Герова Н. В. Проблеми та шляхи вдосконалення системи вітчизняної вищої освіти / Н. В. Герова // Російський науковий журнал - 2010. - № 1 (14). - С. 91-95.

46. Герова Н. В. Програми дисциплін макромодуля «Інформатика та ІКТ» при підготовці бакалаврів освітнього напрямку гуманітарного профілю / Н.В.Г.

47. Герова Н. В. Вимоги до інформаційної системи управління навчального процесу університету / Н. В. Герова, В. В. Андреев // Програмні продукти та системи. - 2010. - № 1. - С. 135-138.

48. Герова, Н. В. Вимоги до результатів засвоєння базових освітніх програм бакалавра та магістра для студентів спеціальності інформатики та ІКТ / Н. В. Герова // Педагогічна освіта в Росії. - 2014 - № 8. - С. 94–98.

49. Герова Н. В. Модель освітнього інформаційного простору університету / Н. В. Герова, В. А. Новікова // Російський науковий журнал. - 2010. - № 1 (14). - С. 95-100.

50. Герова Н. В. Адаптація автоматизованої системи організаційного управління навчальним процесом на основі аналізу документообігу університету / Н. В. Герова, В. Андреев // Педагогічна підготовка в Росії. - 2013. - № 5. - С. 25-29.

51. Герова Н. В. Аспекти розробки спеціального модуля «Інформатика та ІКТ» для викладачів гуманітарних освітніх напрямів у рамках Болонського процесу / Н. В. Герова // Російський науковий журнал. – 2010. – №3 (16). – С. 156-165.

52. Герова Н. В. Структура науково-методичного забезпечення безперервної інформаційної підготовки студентів гуманітарного профілю (напрямок підготовки «Педагогічна підготовка») / Н. В. Герова // Педагогічна підготовка в Росії. - 2013. - № 6. - С. 35-41.

53. Гілмутдінов, А. Х. Електронна освіта на платформі Moodle / Х. Гілмутдінов, Р. А. Ібрагімов, І. В. Цивільський. - Казань: КДУ, 2008. - 169 с.

54. Гіря, І. А. Модель знань користувача адаптивного навчального середовища на - приклад системи Moodle / І. А. Гіря, Г. В. Свечников // У світі наукових відкриттів, 2010. - № 6-1. - С. 30-32.

55. Глазиріна А. Б. Андрагогічний підхід до розвитку педагогічної педагогічної діяльності в процесі подальшого навчання: дис ... к. пед. Природничі науки: 13.00.01. / А. Б. Глазиріна. - Йошкар-Ола, 2006.- 156 с.

56. Голубева, В.П. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій роботі студентів університету як спосіб особистої самореалізації / В.П. Голубева // Середня професійна освіта, 2007 – № 5. – С. 8-9.

57. Голубева, В. П. Компетентнісний підхід як методологічна основа практико-орієнтованого дистанційного навчання / В. П. Голубева // Професійне навчання, 2010.-№ 8.-С. 10-11.

58. Горбунова Л. Н. Підвищення кваліфікації вчителів у галузі інформаційно-комунікаційних технологій як системи розвитку / Л. Н. Горбунова, А. М. Семибратов // Педагогічна інформатика. - 2004. – № 3. – С. 3-10.

59. Горюнова, М. А. Підвищення кваліфікації освітян галузі ІКТ в умовах інформатизації суспільства / М. А. Горюнова // Взаємодія особистості, суспільства та освіти в сучасному соціокультурні умови: 36. тр. - СПб. : LOIRO, 2005. - С. 212 - 215.

60. ГОСТ 32653-2006 «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Терміни та визначення» від 1 липня 2008

61. Гоцька, І. Б. Вибір системи дистанційного навчання [Електронний ресурс] / І. Б. Гоцька, В. М. Жучков, А. В. Корабльов. - СПб. : RSPU-Im. A.I. Серця. - Режим доступу: <http://ra-kurs.spb.ru/2/0/3/1/?id=13> (дата звернення: 11.08.2014)

62. Грабар, М. І. Застосування математичної статистики в освітніх дослідженнях. Непараметричні методи / М. І. Грабар, К. А. Краснянська. - М.: Педагогіка, 1977. - 273 с.

63. Грабко, Є. Ю. Мотивація викладачів університету до організації дистанційного навчання [електронний ресурс] / Є. Ю. Грабко, Т. А. Лавіна // Сучасні проблеми науки та освіти. - 2014. - № 2. - Режим доступу : <http://www.science-education.ru/116-12328> (дата звернення: 11.03.2014)

64. Грабко, Є. Ю. Використання технологій дистанційного навчання в організації професійної перепідготовки вчителів / Є. Ю. Грабко // фундаментальні дослідження. - 2014. - No 12 (частина 3). - С. 612-616.

65. Густир, А. В. Вступ до дистанційного навчання / А. В. Густир, В. І. Овсяніков // Розвиток дистанційного навчання в Росії, 2001. - С. 56-60.

66. Давидов, В. В. Предметна діяльність та онтогенез пізнання / В. Давидов, В. П. Зінченко // Питання в психології. - 1998. - No 5. - С. 11 - 29.

67. Роберт, І. В. Інтерпретація слів і виразів понятійного апарату інформатизації освіти / І. В. Роберт // Інформатика та освіта. - 2004 рік. - No 5. - С. 22-29.

68. Романова, С. М. Система дистанційного навчання як засіб інформаційно -комунікаційних технологій у навчальному процесі [електронний ресурс] / С. М. Романова // Соціоантропологічні проблеми інформаційного суспільства. - 2013. - Режим доступу до журналу: <http://e-koncept.ru/teleconf/64056.html>.

69. Рубінштейн, С. Д. Основи загальної психології / С. Д. Рубінштейн. - СПб.: Петро, 2002. - 720 с.

70. Рудинський, І. Д. Віртуальні повномасштабні навчальні комплекси для підготовки фахівців у галузі інноваційних технологій (стаття). / М. Б. Лещинський, В. В. Мартиненков, А. М. Пестриков, І. Д. Рудинський // "Інформаційні технології для моделювання та контролю", 2011. - №2 (67). - С. 128-134.

71. Рудинський, І. Д. Методологія багатокритеріального підходу до оцінки професійної компетентності фахівців (стаття). / О. В. Іванова, І. Д. Рудинський // // Известия БГА РФ: Психолого-педагогічні науки: науковий журнал. Калінінград, 2010.-№ 3-4 (13-14). - С. 20-29.

72. Рудинський, І. Д. Оцінка освітнього рівня професійних компетентностей (стаття). / С. В. Петров, І. Д. Рудинський // Известия БГА РФ: Психолого-педагогічні науки: науковий журнал. Калінінград, 2010. - № 2 (12). - С. 30-38.

73. Рудинський, І. Д. Оцінка рівня підготовки за професійними компетентностями. Частина 2 (стаття). / С. В. Петров, І. Д. Рудинський // Известия БГА РФ: Психолого-педагогічні науки: Науковий журнал, Калінінград, 2010. - № 3-4 (13-14). - С. 20-29.

74. Рудинський І. Д. Система оцінювання компетентності професора університету в галузі інформаційно-комунікаційних технологій / І. Д. Рудинський, С. Ю. Заболотнова // Вісник Балтійської державної академії Рибальського флоту: Психолого-педагогічні науки, 2014. - № 3 (29). - С. 8-14.

75. Рудинський І. Д. Програмне методичне забезпечення при розробці тестових завдань для педагогічного контролю знань / Н. А. Давидова, І. Д. Рудинський // Известия БГА РФ: Психолого-педагогічні науки: науковий журнал. Калінінград, 2014. - № 2 (28). - С. 31-41.

76. Савінова Л. Ф. Проектування сучасної системи професійно-технічної перепідготовки вчителів: дис. ... Доктор. пед. наук: 13.00.08 / Л. Ф. Савінова - М., 2003. - 281 с.

77. Свіряєва, М. А. Підготовка базових професійних компетенцій інженера в умовах дистанційного навчання: Резюме доктора філософії. dis. ... Канд. пед. Науки: 13.00.08 / М. А. Свіряєва. - Тамбов, 2009. - 24 с.

78. Сизова, В. В. ІКТ-компетентність викладача ЗВО [електронний ресурс] / В. В. Сизова // Інформаційні технології в освіті. - Режим доступу : <http://ito.edu.ru/2006/Moscow/II/5/II-5-6164.html>.

79. Сікоєва, М. Т. Розвиток дистанційного навчання в системі гуманітарної освіти сучасного регіонального університету: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / М.Т.Сікоєва.- Владикавказ, 2004. - 164 с.

80. Склярова, І. В. Компетентність у сфері ІКТ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.pglu.ru/lib/publications/University_Reading/2009/X_2009_XII_00055.pdf

81. Сластенін, В. А. І Сластенін. - М.: Magistr -Press, 2000. - 488 с.

82. Сластенін, В. А. Готовність вчителя до педагогічної праці / В. А. Сластенін // Радянська педагогіка. - 1981. - № 4. - С. 76-84.

83. Солдаткін, В. І. Інтернет -університет на основі LMS MOODLE / С. Л. Лобачов, І. Солдаткін // Вища освіта Росії, 2009. - № 9. - С. 103-110.

84. Степаненко, Т. А. Про адаптивне навчання в LMS Moodle / Т. А. Степаненко // Математичні та програмні системи в індустріальній та соціальній сфері, 2012. - № 2. - С. 371-372.

85. Телешева, Н. Ф. Підвищення ефективності професійного навчання для заочників у контексті дистанційного навчання: Автореф. дис. ... канд. пед. Наук: 13.00.08 / Н. Ф. Телешева. - Красноярськ, 2003. - 24 с.

86. Степаненко, Т. А. Про адаптивне навчання в LMS Moodle / Т. А. Степаненко // Математичні та програмні системи в індустріальній та соціальній сфері, 2012. - № 2. - С. 371-372.

87. Яруська, Е. Т. Исследование возможностей системы дистанционного обучения Moodle / Е. Т. Яруська // Фундаментальные и прикладные проблемы механики деформируемого твердого тела, математического моделирования и информационных технологий : материалы Междунар. науч.-практ. конф. : в 2 ч. Ч. 2. Математическое моделирование и информационные технологии. – Чебоксары, 2013. – С. 152–155.

88. Copley A. Lifelong Learning and System of Education: an Overview // Copley A.(eg.). Toward a System of Lifelong Education : Some Practical Considerations. –Oxford. – 1980.

89. Hanson, J. Displaced but not replaced: the impact of e-learning on academic identities in higher education // J. Hanson // Teaching in Higher Education. – 2009. – Vol. 14. – № 5. – P. 553–564.

90. Krouk B., Chupakhina N., Lomakin K. Ema-4-moodle: the european project of studying foreign languages with the help of moodle / Proceedings - 2010 IEEE Region 8 International Conference on Computational Technologies in Electrical and Electronics Engineering, SIBIRCON-2010 2010 IEEE Region 8 International Conference on Computational Technologies in Electrical and Electronics Engineering, SIBIRCON-2010. sponsors: IEEE Region 8, Russian Foundation for Basic Research. Irkutsk Listvyanka, 2010. – Pp. 390–392.

91. Modular Programme for Supervisory Development / Prokopenko, I., White, J., Buttel, L., Eckles, R. – Switzerland, Geneva. Introduction & Trainer Guide, 1981 –Pp. 1–5.

92. Mohr, A. T. Learning style preferences and the perceived usefulness of e-learning / A. T. Mohr, D. Holtbrügge, N. Berg. // Teaching in Higher Education. – 2012. – Vol. 17. – № 3. – P. 309–322.

93. N. Shamsutdinova E-Learning in ESP: Moodle Course for Postgraduates and masters of Physics //Proceedings of the 18th TESOL Arabia Conference «Achieving Excellence Through Life Skills Education». – TESOL Arabia, Dubai,2013. – Pp. 239-245.

94. Reimann P. and Zumbach J. (in press). Design, Diskurs und Reflexion als zentrale Elemente virtueller Seminare. In: hesse F. W. and H. E. (Hrsg.) Partisipation und interaction in virtuellen Seminar <http://paeps.psi.uniheidelberg.de/reimann/Publications/ddr.pdf>.

95. Skinner, B. F. The Technology of Teaching / B. F. Skinner. – New York :Appleton-Centery Grofts, 1968. – 10 p.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

Додатки

Додаток А

Апробація результатів дослідження

CERTIFICATE

is awarded to

Nechai Oleksandr

for being an active participant in

III International Scientific and Practical Conference

**“MODERN SCIENCE: INNOVATIONS AND
PROSPECTS”**

24 Hours of Participation

(0,8 ECTS credits)

STOCKHOLM

5-7 December 2021

sci-conf.com.ua

Н

Н

Н

НУБіП України